

prosvetni delavec

Glasi delavcev vzgoje, izobraževanja in znanosti Slovenije,
Ljubljana, 9. maja 1980 – št. 9 – letnik XXXI

Nadaljevali bomo njegovo nesmrtno delo

Prenehalo je biti veliko srce predsednika naše Socialistične federativne republike Jugoslavije in predsednika predsedstva SFRJ, predsednika Zveze komunistov Jugoslavije, maršala Jugoslavije in vrhovnega poveljnika oboroženih sil Socialistične federativne republike Jugoslavije Josipa Broza Tita.

Huda bolečina in globoka žalost pretresa delavski razred, narode in narodnosti naše države, slehernega našega človeka, delavca, vojaka in bojnega tovariša, kmeta, intelektualca, slehernega ustvarjalca, pionirja in mladince, deklet in mater.

Sedem desetletij je izgovoril v revolucionarnem delavskem gi-

banju. Šest desetletij je krepil vrste jugoslovanskih komunistov. Več ko štiri desetletja je na najzlahtnejši način opravljal najodgovornejšo dolžnost v naši partiji. Bil je herojski voditelj v velikem narodnoosvobodilnem boju in v socialistični revoluciji. Tri in pol desetletja je stal na čelu naše socialistične države in po-

vedel našo državo in naš boj za novo človeško družbo v svetovno zgodovino, se izkazoval in potrjeval tudi sam kot naša največja zgodovinska osebnost.

V najusodnejših obdobjih našega obstoja in razvoja je smelo in dostojno nosil proletarsko zastavo naše revolucije, vztrajno in dosledno povezan z usodo naroda in človeka. Boril se je z vsem svojim življenjem in delom, živel z žarom in humanizmom velikega revolucionarnega delavca in narodnega voditelja.

Tito ni bil le vizionar, kritik in razlagalec sveta. Odkrival je objektivne pogoje in zakonitosti družbenih gibanj, spreminjal velike ideale in misli v akcijo milijonskih ljudskih množic, ki so, z njim na čelu, dosegle epohalne napredne družbene preobrazbe. Njegovo revolucionarno delo bo za vse čase vpisano v zgodovino jugoslovanskih narodov in narodnosti, v zgodovino vsega svobodoljubnega človeštva.

Tovariš Tito je iskal globlje in bolj vsestransko bistvo in resnico o socialistični družbi. Verjel je v ustvarjalno moč delavskega razreda in delovnih ljudi. Bil je prepričan, da mora biti socializem v interesu delovnega človeka, da mora biti njegovo delo, da mora v državi delavskega razreda imeti odločilno vlogo razred sam, ne pa nekdo v njegovem imenu.

Za vodilo so nam Titove besede, da mora naša revolucija ostati neomajna v temeljnih opredelitvah, humana v prizadevanju, da nenehno širi območja človeške svobode in da je nespremljiva z vsemi, ki bi hoteli ogroziti njene pridobitve in preusmeriti njene tokove.

Socialistično samoupravljanje hkrati zahteva tudi veliko odgovornost, solidarnost, globok smisel za skupnost, ohranjanje in razvijanje kolektivnega dela in odgovornosti. To je eno zadnjih sporočil, ki jih je zapustil tovariš Tito.

V vsem, kar je Jugoslavija danes, na kar smo ponosni, kar

razvijamo in kar smo trdno odločeni braniti z vsemi silami — je Titovo delo: socialistična federativna skupnost enakopravnih narodov in narodnosti, bratstvo in enotnost, socialistično samoupravljanje, neuvrčenost, naša neodvisnost, napredek in graditev naše države, trdnost naše armade, splošna ljudska obramba in družbena samozaščita. V vsem je Titov revolucionarni in ustvarjalni genij.

Bil je pogumen, vztrajen, pravičen in človeški. Vsi smo ponosni na Titov zgodovinski lik. Tito ni samo heroj osvobodilnega boja in tvorec socialistične graditve, temveč je veliko več — simbol — navdih, zgled, ki spodbuja in hrabri. Tito je neusahljivi vir revolucionarnega navdih.

Samo z enotnostjo, okrepljenim kolektivnim delom, odgovornostjo in popolno pripravljenostjo zveze komunistov lahko zapolnimo velikansko vrzel, ki je nastala v naših vrstah s smrtjo tovariša Tita.

Josip Broz Tito, delavski borec, vojak revolucije, sin ljudstva, državljani sveta, je v polni meri, kot revolucionar in kot človek, nosil v srcu delavski razred, narod in človeka.

V naši domovini, v tem trenutku slovesne tišine, bijejo srca, ki jih je ljubil in ki ljubijo njega, utripljejo z njegovim zanosom, z njegovo človeško plemenitostjo.

Čast je pripadati revoluciji in času, v katerem je deloval tovariš Tito, pripadati skupnosti, ki smo jo z njim ustvarjali na bojnem polju in jo gradili v miru. Čast je pripadati državi, ki jo je tako sijajno zastopal. Čast in ponos je imeti v svoji zgodovini Tita.

Častno je bilo boriti se in živeti s Titom.

Današnji in prihodnji rodovi, globoko hvaležni tovarišu Titu, bodo nadaljevali njegovo nesmrtno delo.

Iz razglasa Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije in Predsedstva federativne republike Jugoslavije

Socialistična samoupravna demokracija je sposobna reševati tudi najbolj zapletene probleme sodobne človeške družbe.

Dosežki naših revolucionarnih prizadevanj

Obdobje med desetim in enajstim kongresom Zveze komunistov je bilo v času, ko svet pretresajo velika vrenja in krize, eno najmirnejših v našem razvoju, kar je močna potrditev stabilnosti naše družbe in našega sistema. Obenem je bilo po uspehih in rezultatih eno najplodnejših. Kajti medtem smo izvedli bistvene spremembe v naši družbeni biti v smeri vladavine združenega dela in resnične politične moči delavskega razreda in delovnih ljudi. S tem je zaokroženo delo dolgoletnih revolucionarnih prizadevanj jugoslovanskih komunistov, predvsem tisto, kar smo ustvarjali in ustvarili v minulih treh desetletjih v miru, svobodi in neodvisnosti. Delavskemu razredu so odprte nove, najširše perspektive.

Kljub mnogim težavam in neugodnemu vplivu mednarodnih ekonomskih gibanj je bil naš gospodarski razvoj dinamičen in v bistvu stabilen. Zmanjšali smo razdalji, ki nas ločuje od industrijsko visoko razvitih držav. To se je pokazalo tudi v tem, da so se bistveno izboljšale življenjske in delovne razmere naših delovnih ljudi in socialna varnost delovnega človeka.

Pri poglobljanju enakopravnosti in bratstva naših narodov in narodnosti smo prav tako napravili nove korake. Potrdilo se je, da sta samouprava in nacionalna enakopravnost v naših razmerah soodvisni in neločljivi ter da se mora vrednost teh nedotakljivih pridobitev naše revolucije stalno potrjevati v konkretnih akcijah in v vsakem novem obdobju našega razvoja.

suvereno odloča o vseh vprašanih svojega življenja. S tem se korenito širijo tudi mere človekovih svoboščin sploh.

Boj za socializem bijemo v času, ko so vse odnose v sodobnem svetu — družbene, mednarodne, meddržavne — zajele negotovost, krize in vrenja. Pri tem je neizpodbitno tole: problemi in protislovja se lahko rešujejo in se morajo reševati z demokratičnimi sredstvi, ob najširši udeležbi tistih, ki s svojim delom ustvarjajo družbene dobrine. Kajti, kakor opozarja Marx, »družba ne bo našla svojega ravnotežja, dokler se ne bo vrtela okrog sonca dela«.

Prav stabilnost naše družbe in sistema potrjuje, da je socialistična samoupravna demokracija sposobna uspešno usklajevati množstvo različnih interesov in brez večjih pretresov reševati tudi najbolj zapletene probleme, s katerimi se neizogibno sooča sodobna človeška družba.

Mednarodni odnosi so danes še bolj zapleteni, kot so bili v času desetega kongresa, in so žal še bolj obremenjeni s krizami in problemi. Vendar se procesi vsestranskega osamosvajanja nadaljujejo in poglobljajo ter zajemajo vse države in območja. Kajti nezadržna so hotenja ljudstev in ljudi vsega sveta po svobodi, neodvisnosti in samostojnem odločanju o svojem življenju, po enakopravnem sodelovanju in graditvi novih in pravičnejših mednarodnih odnosov.

Socialistična in neuvrščena Jugoslavija ter Zveza komunistov Jugoslavije sta dajala in dajeta h graditvi takšnih odnosov prispe-

Temelji in cilji naše družbe

lovne ljudi, temveč kot njihova avantgarda, kot družbena sila, ki je najbolj odgovorna za usodo revolucije, za krepitev jugoslovanske socialistične skupnosti.

Politični sistem samoupravne demokracije zagotavlja, da se izrazi množstvo različnih potreb in interesov — človeka kot posameznika, njegove ožje skup-

jati njegovo ustvarjalno dejavnost. Vse to priča o veliki upravičenosti naše odločitve za samoupravno preobrazbo izobraževanja, za povezovanje in združevanje fakultet z drugimi organizacijami združenega dela, za razvijanje samoupravnih pravic in položaja učencev in študentov v sistemu izobraževanja, za spreminjanje načina dela in odnosov med ljudmi v tem sistemu.

Zelo pomembno je spoznati, da v naši socialistični samoupravni družbi razvijamo znanost kot moč združenih delavcev in ne kot sredstvo nekaterih sil, odtujenih od njih. S prizadevanji za razvoj enotnosti znanosti, proizvodnje, izobraževanja in sploh družbene prakse se bojujemo za znanost, ki bo toliko bolj plodna in svobodna, kolikor bolj bo resno povezana z delovnim človekom in si prizadevala za njegovo osvoboditev.

Pri razvoju izobraževanja in vzgoje je naša družbena skupnost dosegla velike rezultate, ki so vgrajeni v dosežke njenega celotnega socialističnega samoupravnega razvoja. Sistem vzgoje in izobraževanja zajema približno štiri milijone in pol mladih in odraslih na leto. Več kot 90 odstotkov mladih se po osnovni šoli vključuje v srednje usmerjeno izobraževanje, 47 odstotkov tistih, ki končajo srednjo šolo, pa nadaljuje višje in visoko izobraževanje. V republikah in pokrajinah imamo danes zelo široko omrežje šol in fakultet. Po vojni je na višjih in visokih solah diplomiralo približno 650 tisoč študentov, več kot 20 tisoč kadrov pa je pridobilo magistraturo ali doktorat znanosti. Zdej v državi dela 18 univerz oziroma visokošolskih središč z več kot 300 višjimi šolami in fakultetami in nad 400 tisoč študenti, kar nas že nekaj let postavlja med prve v svetu po številu študentov v primerjavi s številom prebivalcev.

Na podlagi idejnopolitičnih stališč desetega kongresa se je začel proces kvalitativnih sprememb v vzgoji in izobraževanju, da bi se to področje samoupravno združilo v enoten sistem združenega dela. Med kongresoma so bile sprožene idejnopolitične in družbene akcije ter organizacijsko in strokovno delo v vseh republikah in pokrajinah, kar je že obrodilo rezultate.

Utrdila se je marksistična idejnovzgojna usmeritev, in sicer ne le z uvajanjem novih predmetov marksističnega izobraževanja, temveč tudi s prizadevanjem, da ta usmeritev prežema celotno vzgojno-izobraževalno delo od osnovnih do visokih šol. Z usmerjenim izobraževanjem se dopravljajo nekatere pomankljivosti prejšnjega vzgojno-izobraževalnega sistema, ki so bile eden od virov socialnih razlik. Sestavni del preobrazbe usmerjenega izobraževanja je intenzivno izdelovanje novih učnih programov, pri čemer

poleg prosvetnih in znanstvenih delavcev vse bolj sodelujejo tudi kadri iz materialne proizvodnje, gospodarskih zbornic in podobno.

Družbeno akcijo za socialistično samoupravno preobrazbo vzgoje in izobraževanja spremlja spoprijemanje nove prakse z živim tradicionalizmom in meščanskimi koncepti teh dejavnosti, kar se kaže tudi v širjenju nezaupanja v spremembe, ki jih prinaša reforma izobraževanja. Upoštevati je treba, da se nacionalizem, tehnokratizem, dogmatska pojmovanja in drugi protisamoupravni pojavi v izobraževanju kažejo zdej prav pri obrambi starih konceptov. Zato je nenehen idejni boj sestavni del široke družbene akcije in strokovnega dela pa pri reformi.

Dosledno izvajanje načela nepretrganega izobraževanja vsem delovnem obdobju terja, da se temu bolj kot doslej prilagajajo celotna organizacija in sistem izobraževanja, šole in fakultete pa tudi organizacije združenega dela v gospodarstvu, znanosti in drugih dejavnostih.

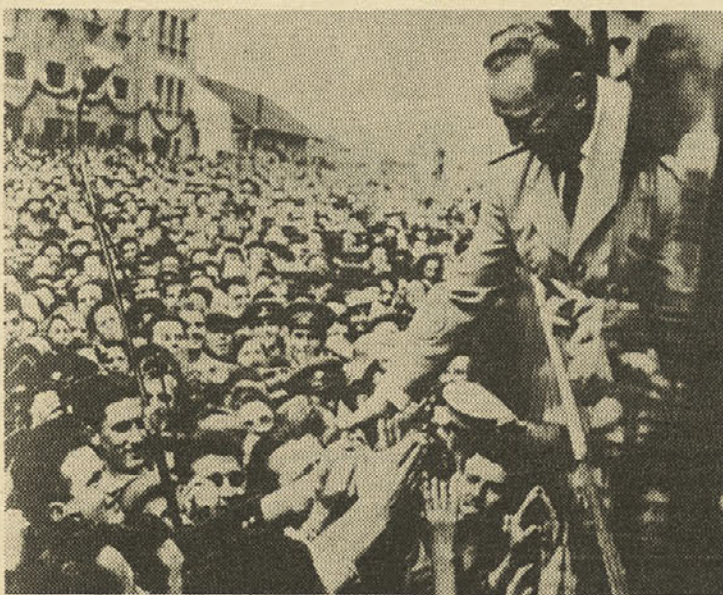
K procesom povezovanja izobraževanja in dela ter odpravljanja tradicionalne zaprtosti vzgojno-izobraževalnih ustanov lahko veliko prispeva pogumnejše in bolj odločno vključevanje boljših strokovnih in raziskovalnih kadrov iz materialne proizvodnje in tudi iz družbenih dejavnosti v vzgojno-izobraževalni proces.

Dosedanji rezultati v marksističnem izobraževanju in bistveni cilji reforme terjajo demokratizacijo pri izdelavi programov in učbenikov za vse, zlasti pa za družbene vede. V bistvu bi našim demokratičnim odnosom najbolj ustrezalo, če bi vpevali navado, da bi bila pomembnejša marksistična dela, važnejši učbeniki marksizma ter predlogi in učni programi predmet široke javne razprave.

Zveza komunistov in mladinske organizacije si morajo še bolj vztrajno in organizirano prizadevati za krepitev samoupravnih pravic učencev in študentov. Aktivna vloga učencev in študentov je sestavni del reforme izobraževanja in vzgoje.

Zveza komunistov se bo še naprej zavzemala, da se delavcem na področju vzgoje in izobraževanja zagotovi enak družbenoekonomski položaj, kot ga imajo delavci v materialni proizvodnji in na drugih področjih združenega dela. To pa se dosega z doslednim razvijanjem svobodne menjave dela, ki mora spodbujati vrednotenje rezultatov izobraževalnega in vzgojnega dela v skladu z njegovim prispevkom k materialnemu, družbenemu in kulturnemu napredku.

Iz referata predsednika Tita na XI. kongresu ZK

Tito je bil povsod in zmeraj najljubši gost

Naša samoupravna socialistična demokracija

Po desetem kongresu je Zveza komunistov Jugoslavije namenila veliko pozornost vprašanju praktičnega delovanja in izpopolnjevanja našega družbenopolitičnega sistema, naše socialistične samoupravne demokracije.

Neposredna udeležba delovnih ljudi in občanov pri reševanju vseh družbenih vprašanj je

nost, družbe v celoti — ki so posledica družbene delitve dela, različnih pogojev gospodarjenja in drugih objektivnih okoliščin. Obenem ta sistem zagotavlja, da se ti samoupravni interesi demokratično usklajujejo na splošni socialistični podlagi in da so na najboljši način vgrajeni v sprejete sklepe. S tem se prek delegatskega sistema samoupravno in demokratično uresničuje nujna integracija družbe.

Položaj človeka v družbenoekonomskih odnosih in delegatskem sistemu bistveno spreminja tudi njegovo družbeno vlogo in zavest. V socialistični samoupravni demokraciji postaja delovni človek temeljni dejavnik, ustvarjalec v družbi. Ocenjuje svoje materialne in druge možnosti in sam sebi postavlja realne cilje in naloge, ki ustrezajo njegovim potrebam in interesom ter materialnemu, kulturnemu in celotnemu družbenemu razvoju. Ti cilji torej niso motivirani niti s profitom niti z administrativno-tehnokratskimi »višjimi cilji«, temveč z resničnimi človekovimi hotenji. Delovni človek se začne zavedati tudi svoje odločilne vloge pri vseh družbenih zadevah in celotnem razvoju družbe. Na tej podlagi se uresničujejo in izražajo resnične svoboščine in pravice človeka.

Z graditvijo socialistične samoupravne družbe si ne prizadevamo, da bi uresnili nekakšne nedosegljive, nestvarne cilje in naloge, temveč želimo, da človek sam sebi zagotavlja življenjske razmere, ki ustrezajo stopnji družbenega in materialnega razvoja, da vsestransko razvija ustvarjalne sposobnosti in da resnično živi kot človeško bitje.

Znanost in izobraževanje — dejavnika razvoja

Pripravljanje mladih nadarjenih ljudi, da se bodo ukvarjali z znanstvenim delom, je pomembna obveznost vse družbe. Pri tem ima več dejavnikov odgovorno vlogo. Med najpomembnejšimi je tudi naš šolski sistem. Zato je v celoti samoupravne preobrazbe izobraževanja in vzgoje nujno videti tudi to nalogo. Pomembno je, da se, začeni s srednjim usmerjenim izobraževanjem, razvijajo nagnjenja, ki jih ima mlad človek za znanstveno raziskovalno delo. Zlasti fakultete imajo pri tem pomembno vlogo. Fakulteta ne daje samo znanja, temveč mora usposabljalni človeka za reševanje problemov in sploh spodbu-

vek, ki ga v svetu, to lahko mirno rečemo, visoko cenijo. Jugoslavija je s tem še bolj povečala svoj mednarodni ugled, okrepila položaj v svetu in še bolj utrdila svojo varnost. Obenem je boj, ki smo ga pred tridesetimi leti odločno začeli za enakopravne odnose med socialističnimi državami in komunističnimi partijami, doživel popolno uveljavitev.

Na notranjem in na zunanje-političnem področju smo se, iz oči v oči, srečali s številnimi problemi, ki v današnjem svetu niso samo naši, prišli do rešitev ali odprli možnosti za njihovo reševanje in se še enkrat prepričali, da smo na pravi poti.

Veliki uspehi, ki smo jih zabeležili od desetega kongresa do danes, so bili doseženi po zaslugi prizadevanj delovnih ljudi ter idejne enotnosti in dejavnosti zveze komunistov. Kot vodilna idejnopolitična sila se zveza komunistov ni postavljalja nad de-

bistvo naše socialistične samoupravne demokracije. To uresničujemo predvsem z delegatskim sistemom. Ta sistem določa, da se pobuda milijonov ljudi izrazi kot ustvarjalna družbena sila. Širino neposredne udeležbe delovnih ljudi pri odločanju o družbenih zadevah prek delegatskega sistema najbolje kaže na to, da je bilo na nedavnih volitvah za člane delegacij izvoljenih skoraj poltretji milijon občanov. Če upoštevamo tudi člane organov samoupravljanja v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, lahko rečemo, da je v našem delegatskem sistemu vključenih več kot tri milijone delovnih ljudi, medtem ko so z raznimi oblikami osebne izrekanja praktično zajeti vsi delovni ljudje in občani. Tega še ni bilo v zgodovini političnih sistemov. Nastale so realne možnosti za dokončno odpravo odtujenosti človeka od političnega odločanja — možnosti, da vsak delovni človek zares lahko upravlja družbo.

Z rudarji Kreke — 1967

Z vzgojo k novemu človeku

Ni dovolj vzvikati pa role in govoriti. Zagotovi je treba temelj, na katerem se bo razvijal socialistični človek.

Titove besede pedagoškim delavcem

...Naša ljudska skupnost vam je zaupala zelo pomembno opravilo: da ste vzgojitelji nove generacije. Delo na tej prelomnici, delo za prevzgojanje ljudi v novem duhu je dolgotrajno, zelo težko in naporno in se mora začeti v najbolj zgodnjih letih. To delo je težko, vendar mislim, da ga je mogoče opraviti. V vzgojo dobivate otroke, mladi naraščaj, ki ga lahko — če bodo učitelji, profesorji in vzgojitelji sploh poznali svoje delo, če si ga bodo pravilno organizirali — popolnoma pravilno vzgojite. Vem, danes se borimo za otroke, ki podlegajo najrazličnejšim vplivom in žive dostikrat v razmerah, ki jim onemogočajo, da bi se pod vodstvom svojih učiteljev in vzgojiteljev normalno razvijali. Stari nazori, stari običaji in borba reakcionarnih elementov skušajo našo mladino z najrazličnejšimi sredstvi ločiti od novega družbenega pojmovanja. To vam ovira delo, vendar ne smete kloniti. Biti morate borci za novega človeka, ki ga ustvarjamo. To poudarjam zato, ker ni mogoče graditi socializma, ne da bi ustvarjali tudi ljudi s socialistično zavestjo. To je velikanska naloga, ker ni vse samo graditev tovarn, industrializacija in napredek gospodarstva. Tudi Hitler je imel tovarne in kapitalistični svet jih ima veliko več, toda mi ne gradimo samo tovarn, ampak ustvarjamo tudi nove ljudi, ki bodo imeli popolnoma nove nazore o novih družbenih odnosih, ustvarjamo nov družbeni sistem, v katerem bodo ljudje imeli tudi drugačen odnos do dela in drugačne nazore o skupnosti.

Težko je modelirati novega človeka, vendar je to najlažje doseči, če začnemo v zgodnji mladosti. Otroci zelo lahko podležejo raznim vplivom, toda biti morate njihovi pazljivi varuhi, paziti morate, da se ti vplivi pri njih ne zakoreninijo. Treba je upoštevati, da ni važno samo to, da bi prihajali iz šol razni specialisti in pisarni ljudje, ampak predvsem to, da bodo to ljudje z značajem ponosnega in zavestnega socialističnega državljanja. Tako otroci kakor odrasli imajo razne sposobnosti, nekateri se uče laže, drugi težje. To je stvar posameznika, medtem ko je človekov značaj nekaj drugega. Paziti moramo, da bomo vsaj pri veliki večini, če ne pri vseh, ustvarili kolikor mogoče takšen značaj, kakršnega danes zahtevamo od vsakega našega državljanja.

Iz govora z delegacijo kongresa Združenja profesorjev in predavateljev in kongresa Združenja učiteljev, 29. aprila 1952.

...Pri oblikovanju nove šole pripada prosvetnim delavcem kot neposrednim organizatorjem in voditeljem učnovzgojnega procesa vsekakor najpomembnejša in najbolj odgovorna vloga. Ti so si tudi doslej zelo prizadevali in dosegli pomembne uspehe, čeprav so čisto delali v težkih okoliščinah. Kakovost naše šole bo tudi v prihodnje odvisna — seveda s pogojem, da družbena skupnost zagotovi najnujnejša materialna sredstva — predvsem od tega, koliko bodo učitelji ideološko in strokovno izobraženi in pedagoško-metodično sposobni in koliko prej bodo opustili zastarela pojmovanja o šolski izobrazbi otrok in mladine. To pomeni, da moramo v prihodnje posvetiti posebno pozornost šolam, v katerih se pripravljajo učiteljski kader, hkrati pa moramo poskrbeti za neprenehno izpopolnjevanje učiteljev med njihovo prakso...

Iz pisma drugemu nacionalnemu kongresu za varstvo otrok, 24. oktobra 1958.

...Naši učitelji in profesorji opravljajo veliko delo in častno nalogo, saj vzgajajo naše mlade socialistične generacije. Njihova naloga je ne samo, da iz mladine izoblikujejo sposobne strokovne kadre, temveč tudi po svojem značaju prave državljane naše socialistične države; ljudi, ki bodo visoko cenili naše revolucionarne pridobitve, ki bodo ljubili svojo državo, toda cenili tudi pozitivne pridobitve drugih narodov; ljudi, ki bodo v sebi gojili svobodnjaške tradicije naših prednikov, ki pa jih ljubezen do svoje socialistične države ne bo motila, da ne bi bili hkrati tudi resnični internacionalisti.

Iz govora ob novem letu 1950, 1. januarja 1950

Vzgoja od rane mladosti

Oblikovanje socialističnega človeka se mora začeti že v rani mladosti, doma. Seveda tudi v Jugoslaviji nekateri starši ne morejo vzgajati svojih otrok v socialističnem duhu, ker tudi sami niso tako močno zagreti za socializem, zlasti zaradi nekaterih težav finančne in socialne narave. Vendar bi vsak oče in mati

jo, brez katere se zabrede v praktičnem in se odpre prostor za delovanje protisocialističnih sil. Mladina se mora vzgajati na razrednem temelju.

Iz intervjuja listu »Mladost«, 25. maja 1972

Vsem je treba ustvariti možnosti, da se marksistično izobražujejo, da spoznajo in razumejo marksistično ideologijo, kajti kako jo bodo sicer v praksi uporabljali in izvajali. Zato so izredno pomembni šolski programi. Te je treba upoštevati še bolj kakor doslej. Seveda osnovnošolcem in tudi mlajšim srednješolcem ni mogoče dati Marxovega »Kapitala« v roke, da ga študirajo, toda celoten šolski program morajo prevevati marksizem in marksistične ideje, razumljive za določeno starostno dobo. Učni načrt mora biti sestavljen tako, da bo mladim, zlasti v srednjih šolah, omogočil razumeti osnovne marksistične ideje, da bi se pripravili, da bodo pozneje, na univerzi, lahko razumeli in se naučili tudi bolj zapletenih stvari iz marksistične teorije. Zaradi tega je nujno treba napisati takšne učbenike, ki bodo lahko in razumljivo razlagali marksistično znanost.

Iz intervjuja v »Vjesniku«, 2. marca 1976

Tito z graditelji mladinske proge Brčko-Banovići — leta 1946

morala oblikovati moralno podobno svojega otroka, in to v zgodnjih otroških letih, kajti določene norme daje v tem smislu tudi družina v kapitalističnem sistemu. Temu pa se v naši družini posveča malo pozornosti.

Iz pogovora s predstavniki Zveze pedagoških društev Jugoslavije, 11. februarja 1965

Vedno sem bil prepričan, da je pri otrocih treba od najbolj zgodnjih let oblikovati delovne navade in razvijati zanimanje za tehniko... To bo pripomoglo, da bo v naših podjetjih več takih, ki bodo imeli smisel za razne tehnične dosežke in izume... Pri tem ne gre le za razvijanje zanimanja za tehniko in za pridobivanje določenih navad, marveč tudi za vzgojo sploh. Delo v klubih, sekcijah in drugih vaših organizacijah je po naravi globoko vzgojno.

Iz pogovora z delegacijo sveta za tehnično vzgojo otrok in mladine Jugoslavije, Beograd, 23. novembra 1965

Marksizem, temelj vzgoje

Kako naj pričakujemo, da bo mladina z uspehom prevzela breme našega razvoja brez temeljitega marksističnega izobraževanja. To je nenadomestljivo orodje, ideološka osnova za trdno revolucionarno, orientaci-

Poskrbeti moramo, da bo v naših ustanovah, šolah in na univerzah več pouka o marksistični znanosti, kakor ga je danes. To je sredstvo, ki je v pomoč, da lahko upravljamo tudi najbolj zapletene zadeve. Kaj vedo naši mladi ljudje na univerzah na primer o dialektiki? Prav malo. In to v glavnem tisti, ki si sami prizadevajo, da bi se o tem kaj več naučili. Dialektika pa je zelo močno sredstvo, da lahko spoznamo in razumemo probleme, ki se iz dneva v dan porajajo v tem bujnem procesu našega razvoja.

Iz govora ob tridesetletnici ustanovitve Prve proletarske brigade, 22. decembra 1971.

Preobrazba vzgoje in izobraževanja

Naše šolstvo se ne spopada samo z materialnimi problemi. Kljub svojem naglemu razvoju in nekaterim pomembnim uspehom v povojnem obdobju mu še ni uspelo, da bi se tudi v njem v večji meri pokazale preobrazbe in spremembe, ki so nastale v naši družbi. Poleg drugega tudi način strokovnega usposabljanja delavcev ni ustrezal potrebam nagle industrializacije naše države. Naši delavci se morajo usposabljati ne za obrtniški, temveč za industrijski način proizvodnje, in sicer v skladu s sedanjo stopnjo tehničnega razvoja, kajti v tem pogledu so nastale v našem gospodarstvu bistvene spre-

membe. Od tod tudi potreba po reviziji vsega izobraževalnega in vzgojnega sistema sploh kakor tudi potreba, da si zgradimo nov sistem za strokovno usposabljanje kadrov v gospodarstvu, in sicer tako v strokovnem šolanju kot v pridobivanju strokovne izobrazbe s praktičnim delom. Zato je treba tudi to vprašanje reševati vzporedno z delom za reformo šolstva, ker gre v resnici za isti problem. Delo za šolsko reformo je sprožilo številna vprašanja, ki niso povezana samo z vzgojo in izobraževanjem mladih generacij, temveč tudi z izobraževanjem odraslih, poleg tega pa tudi z določanjem novega mesta in vloge šole in prosvetnih delavcev v naši državi.

Iz ekspozicije o delu zveznega izvršnega sveta 1954—1957, 19. aprila 1958

Danes smo soočeni tudi s pojavom, da so šole za delavske poklice nekako degradirane v primerjavi z drugimi srednjimi šolami, da so učni načrti takšni, da ne zagotavljajo dovolj strokovnosti in usposobitve modernih proizvajalcev. Ražen tega srednje šole in univerze niso enako dostopne vsem plastem mladine. Otroci revnih delavcev in kmetov se manj vpisujejo na fakultete. Še vedno se šolajo tisti, ki imajo največ sredstev, ne pa tudi tisti, ki so najposobnejši in pri delu najbolj požrtvovalni, kar je za našo socialistično družbo nesprejemljivo.

Iz govora na proslavi 50-letnice ustanovitve SKOJ, Zagreb, 10. oktobra 1969

V naši družbi se moramo izboriti za to, da se slehernemu sposobnemu mlademu človeku dajo možnosti za šolanje in ustrezno strokovno usposabljanje, zato da se bodo izrazile ustvarjalne sposobnosti slehernega posameznika. Ne smemo dovoliti, da bi bilo to odvisno samo od materialnega položaja staršev.

Iz govora na VIII. kongresu Zveze socialistične mladine Jugoslavije, 10. februarja 1968

Šolske načrte za pouk sploh moramo prilagoditi potrebam in smotrom, ki jih želimo doseči. Ni dovolj vzvikati parole in govoriti le, da moramo ustvariti socialističnega človeka. Zagotoviti je treba temelj, na katerem se bo razvijal ta socialistični človek. Po naših univerzah in šolah pa predavajo še mnogo starega in po starem in tudi učbeniki so vsake vrste.

Iz pogovora z delegacijo Zveze pedagoških društev Jugoslavije, 10. februarja 1965

Napak je ločevati gospodarsko sfero od negospodarskih dejavnosti. Prizadevati si moramo k čimbolj skladnemu razvoju gospodarskih in negospodarskih dejavnosti in k njih povezovanju na samoupravni osnovi. Delovni ljudje v gospodarstvu ustvarjajo gnotne dobrine za razvoj družbe, delovni ljudje v tako imenovanih negospodarskih dejavnostih pa s svojo ustvarjalnostjo na področju znanosti, tehnike, šolstva, kulture in umetnosti zelo veliko prispevajo k nadaljnjemu razvoju našega gospodarstva. Trdno sem prepričan, da bodo naši delovni ljudje v gospodarstvu tudi v prihodnje kazali še več zanimanja in razumevanja za razvoj šolstva, znanstveno-raziskovalnih, umetniških in kulturnih ustanov, kakor lahko na

Tito na IX. kongresu ZSMJ

drugi strani pričakujemo, da se bosta naše šolstvo in znanstveno-raziskovalno delo še tesneje povezovala z našim gospodarstvom in se prilagajala potrebam družbe v celoti. Univerze morajo biti odprte do družbe in kar najbolj neposredno povezane z našimi delovnimi organizacijami, kjer se ustvarjalno uporabljajo rezultati znanosti in tehnike.

Iz govora tovariša Tita na zagrebškem vseučilišču, 16. decembra 1969

V bistvu je bil boj za socialistične samoupravne odnose hkrati tudi boj za to, da bosta znanost in izobraževanje skupaj s kulturo in umetniško ustvarjalnostjo eden izmed bistvenih dejavnikov osvoboditve delavskega razreda, vsestranskega razvijanja ustvarjalnih možnosti delovnega človeka in dinamičnega razvoja produktivnih sil. Naša prizadevanja so usmerjena na to, da te dejavnosti s svojo socialistično usmeritvijo in vrednotami, ki jih ustvarjajo, usposablajo delovnega človeka kot zavestnega graditelja čedalje bolj vsebinskih in bogatejših oblik življenja in socialističnih odnosov.

Iz referata na X. kongresu ZKJ, 27. maja 1974

Omogočiti izobraževanje delavcem

Še ena stvar je, ki smo jo v zadnjih letih zanemarjali. Gre za izboljševanje kvalifikacij naših ljudi, za usposabljanje nekvalificiranih. Skoraj popolnoma smo opustili dobro staro prakso usposabljanja ljudi, za to se ne dajejo več zadostna gnotna sredstva. Temu vprašanju morajo posvetiti več pozornosti federacija in republike. Kajti kolikor več visoko kvalificiranih kadrov bomo imeli v podjetjih, toliko hitreje bo napredovala tudi proizvodnja. Hkrati s tem se bo večala tudi produktivnost dela, kajti kvalificirani delovni ljudje nosijo proizvodnjo večidel na svojih plečih. Zatorej mora skupnost dajati več sredstev v te namene, kakor jih je dajala doslej. Pri vodilnih ljudeh v nekatere naših tovarnah pa je zanimanje za ta vprašanja popustilo.

Iz sklepne govora na III. plenumu CK ZKJ, 1. marca 1966

Tudi delavske univerze imajo pri tem delu za šolanje in spopolnjevanje kadrov pomembno vlogo. Delavske univerze so že dosegle pozitivne uspehe pri usposabljanju delavcev za funkcije upravljanja in pri višanju ravni splošne izobrazbe in strokovnosti delavcev, prav tako pa tudi pri organiziranju javnih

predavanj z vseh področij družbenega življenja. To ustanovo in druge nje podobne moramo ne primerno bolj razvijati ter prenašati nanje vrsto odgovornih nalog s področja širše in bolj množične splošne in strokovne izobrazbe. V ta namen bo moral skupnost v prihodnjem obdobju dajati več sredstev zlasti za delavske univerze.

Iz referata na V. kongresu SZDLJ, Beograd, 18. april 1960

Velik pomen šolske reforme je nedvomno tudi v tem, da omogoča mladincem in drugim delavcem iz podjetij, da se vpišejo na razne fakultete, ne da bi odšli iz proizvodnje, če to žele in če njihovo znanje ustreza predpisanim pogojem. Za naše gospodarstvo bo to velikega pomena, saj bomo hitreje dobili sposobne obratne inženirje in druge strokovnjake... Oblike strokovnega izobraževanja morajo biti prilagojene starosti, poprejšnji izobrazbi, pridobljenim izkušnjam in potrebam po ustreznih kadrih. V sistemu strokovnega izobraževanja mora biti vsem našim državljanom omogočeno, da si po svojih sposobnostih pridobijo stopnje strokovne izobrazbe ne glede na način, po katerem so s prej pridobivali strokovno izobrazbo. V tem smislu je treba ustvarjati še širšo osnovo in več možnosti, da si delavci pridobijo srednjo in višjo strokovno izobrazbo.

Iz referata na V. kongresu SZDLJ, Beograd, 18. april 1960

Naš cilj — osvoboditev človeka

V bistvu je bil boj za socialistične samoupravne odnose hkrati tudi boj za to, da bosta znanost in izobraževanje skupaj s kulturo in umetniško ustvarjalnostjo eden izmed bistvenih dejavnikov osvoboditve delavskega razreda, vsestranskega razvijanja ustvarjalnih možnosti delovnega človeka in dinamičnega razvoja produktivnih sil. Naša prizadevanja so usmerjena na to, da te dejavnosti s svojo socialistično usmeritvijo in vrednotami, ki jih ustvarjajo, usposablajo delovnega človeka kot zavestnega graditelja čedalje bolj vsebinskih in bogatejših oblik življenja in socialističnih odnosov.

Iz referata na X. kongresu ZKJ, 27. maja 1974

Izbor misli iz knjige: Stevan Bezdanov, Tito o vzgoji in izobraževanju, Novi vidiki, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana, 1978

Njegove besede — spodbuda in vodilo

Razumeti moramo vsakega človeka, imeti srce in čutiti z ljudmi.

Videti in razumeti vsakega posameznika

Ne smemo vedno videti samo množice, videti moramo vsakega posameznika, videti, čutiti in razumeti moramo težave, s katerimi se posameznik bori, skušamo mu pomagati in moramo mu pomagati.

Iz govora na drugem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije, 8. oktobra 1951

Dolžnost vseh voditeljev in vseh komunistov je, da spremljajo življenje ljudi. Znanje se mora poglabiti v osebnost življenja vsakega človeka in razumeti njegove težave, kajti vsak človek je svet zase, bitje, ki ima vesele in žalostne trenutke v življenju. Za to ni potrebno, da smo psihologi. Dovolj je, da smo ljudje, imeti moramo srce in čutiti z ljudmi. Mi seveda nismo nikakršni samaritani, toda smo komunisti, komunisti pa morajo biti v prvi vrsti humanisti. Doumeti morajo, da so ljudje, ki morajo biti v službi svojega ljudstva. V čem pa je sreča in življenje ljudi, tega sam ne morem oceniti, zato pa tudi ne morem nikomur vsiljevati sreče ne jaz in ne kdo drug. Vse ljudstvo ve, v čem je njegova sreča, in to mora biti za nas kašpot.

Iz zdravice v Zrenjaninu, 19. novembra 1958

Mladim se moramo približati z zaupanjem

Mladim se moramo približati z večjim zaupanjem. V vseh usodnih obdobjih naše novejšje zgodovine se je naša partija z največjim zaupanjem opirala na mladino, in glede tega se nismo nikoli zmotili. Mladina je zmeraj z njej lastnim navdušenjem prevzemala tudi najtežja bremena in izpolnjevala vse, kar so ji postavljali, bodisi med osvobodilnim bojem bodisi v povojni graditvi države.

Nikoli ne smete izgubiti izpred oči, da na našo mladino negativno vplivajo reakcionarne in zaostale sile tako od zunaj kakor tudi znotraj naše dežele. Vse to ima negativne posledice za oblikovanje zavesti mladine, ker zamagljuje perspektive mladim ljudem in seje dvome o tem, ali so upravičeni napor, s katerimi se borimo za lepšo in boljšo prihodnost. Zato imajo komunisti dolžnost, da se postavljajo po robu vsemu negativnemu in se borijo za uveljavitev resničnih socialističnih interesov družbe in pravih človekovih vrednot.

Iz govora na VIII. kongresu Zveze mladine Jugoslavije, Beograd, 10. februarja 1968

Bistvo naše poti

Bistvo naše poti v socializem, ali bolje rečeno, v komunizem, lahko definiramo vsega z nekaj besedami: naša pot v socializem je v tem, da uveljavljamo marksistično znanost na določeni stopnji v praksi, in sicer kar najbolj v skladu s specifičnimi razmerami v naši državi. Za nas ta znanost ni dogma, temveč sredstvo za vodstvo, sredstvo za orientacijo v vsakem konkretnem položaju, pa naj bi bil še tako zapleten. Prizadevamo si, da bi prepoznali vsa naša dejanja z duhom te znanosti, ker smo trdno prepričani, da je to pravilno, in ker praksa potrjuje, da so načela te znanosti po zaslugi genialnih znanstvenih predvidevanj naših velikih učiteljev tudi na današnji stopnji mednarod-

nega dogajanja največjega pomena in da bi pomenil vsakršen odklon od teh načel, s kakršnimkoli izgovorom, revizionizem in izdajo stvari ne samo delavskega razreda, temveč tudi vsega naprednega človeštva.

O delavskem upravljanju gospodarskih podjetij, Beograd, 26. junija 1950

Zveza komunistov se zavzema za demokracijo, ki pomeni tudi odgovornost in ki je pogoj za učinkovito opravljanje družbenih zadev. S svojim vztrajnim prizadevanjem za takšno socialistično in samoupravno demokracijo se mi, komunisti, tudi razlikujemo od malomeščanov, liberalcev in podobnih, ki demokracijo pojmujejo samo kot pravico, brez družbene odgovornosti.

Iz referata na XI. kongresu ZKJ, Beograd, 20. junija 1978

Edino svojemu narodu moreš in moraš zvesto služiti, če hočeš biti resničen internacionalist; kdor ne služi svojemu narodu, kdor ne sliši glasu svojega naroda, kdor noče živeti v prvi vrsti za svoj narod in mu sutvarjati srečno življenje, ta se ne more imenovati internacionalist, ker lahko le še manj želi dobro in srečo drugim narodom.

Iz govora na proslavi dneva vstaje na Kozari, 27. julija 1951

Politika neuvrčenosti je trajna usmeritev Socialistične federativne republike Jugoslavije in naše Zveze komunistov. Delavski razred, narodi in narodnosti Jugoslavije, ki aktivno sodelujejo v mednarodnem življenju in posebej še v gibanju neuvrčenosti, s tem izpolnjujejo svoj internacionalistični dolg do

Vztrajen, neizprosni boj

Z revolucionarnostjo v sedanjih razmerah je razumeti vztrajen boj za nadaljnje razvijanje samoupravnosocialističnih odnosov v naši družbi; odločno lomljenje vseh odporov in ovir, na katere zadevamo na naši poti; obvladovanje marksistične znanosti, in nenehno spoznavanje zakonitosti in smeri družbenega razvoja; pospešeno razvijanje proizvodnih sil ob kar največjem uporabljanju znanstvenih in tehnoloških dosežkov; vsestranski razvoj človekove osebnosti in njenih ustvarjalnih sposobnosti; energično odpravljanje socialnih razlik, ki ne temeljijo na delu; dosledno izvajanje socialističnega načela — od vsakega po njegovih sposobnostih, vsakemu po rezultatih dela...

Za našo lepšo sedanost in prihodnost, kakršno si želimo, smo že izbojevali odločilne bitke. Vendar se, kakor je zapisano tudi v programu naše Zveze komunistov in kar je tudi naročilo Marxove znanosti — nikoli ne moremo zadovoljiti z doseženim, ampak moramo pogumno napredovati k tistemu, kar je še boljše in naprednejše, kar je še bolj svobodno in bolj človeško...

Iz govora na slavnostni seji ob 30-letnici drugega zasedanja AVNOJ v Jajcu, 29. novembra 1973

Zavedamo se, da kot socialistično gibanje nismo nastali ločeno od sil svetovnega gibanja k socializmu in napredku. Prav tako se zavedamo, da kot socialistično gibanje in kot neodvisna in socialistična država tudi danes nismo izolirani od miroljubnih, naprednih in socialističnih sil v svetu, kajti vprašanje, kdo je kdo in kdo bo del teh sil, ni odvisno od volje ali sklepa posameznika

hodnje dejavnosti — tako za nas kakor za druge.

Iz govora na univerzi v Bandungu ob izvolitvi za častnega doktorja, 26. decembra 1958

Naša partija in pozneje Zveza komunistov sta se vzgajali v duhu sočustvovanja in solidarnosti z naprednim in revolucionarnim bojem drugih narodov. To je ena najbolj pozitivnih pridobitev našega boja za socializem. Tega duha solidarnosti moramo prenesti tudi na mlajše rodove, ki so poklicani, da v novih, specifičnih razmerah izpolnijo svojo dolžnost do vsega, v čemer se danes izraža boj za mir in socializem.

Iz referata na V. plenumu CK ZKJ, Beograd, 18. maja 1963

Odkritost, trdna povezanost z ljudstvom

... Mi smo socialistična država, ki ustvarja zavedne državljane, odkritosrčne in resnicoljubne, ne pa brezvoljne stroje, ki vedno trepečejo v strahu, da jih bo kdo zgrabil za ramo in odvelkel v zapor, ljudi, ki se boje govoriti drug z drugim, če je v bližini tretji.

Mi takih državljanov nočemo. Naši državljani so se med vojno naučili odkrito govoriti s sovražnikom, z orožjem v roki, pred vojno pa, ko je hotel našo državo zasužnjiti, so mu odkrito rekli: Ne! Po vojni Jugoslavlani odkrito povedo vsakomur, kar mu gre, brž ko bi posegel po naši svobodi, po naši neodvisnosti, po dostojanstvu naših narodov.

Iz govora na III. kongresu Antifasistične fronte žena Jugoslavije, Zagreb, 29. oktobra 1950

Najpozitivnejše revolucionarne lastnosti so vztrajnost, smisel za kolektivno življenje in trdna povezanost z ljudstvom. Če ima človek te lastnosti, potem ni samo zmogel junaških dejanj med vojno, ampak tudi velikih dejanj pri vsakdanjem delu, v gospodarstvu in povsod, kjerkoli dela. Te lastnosti največ pripomorejo, da postane vreden državljani dežele, ki v vsestranskem poletu nenehoma napreduje v svojem razvoju. Seveda je poleg tega potrebna tudi pripravljenost na žrtve.

Iz pogovora z direktorjem časnika »Mladost«, 22. maja 1957

Človek se mora nenehno učiti

Najmočnejše orožje, ki ga delavski razred uporablja v svojem boju, je marksistično-leninistična teorija. Od tega, kako bodo komunisti sprejemali marksistično-leninistično teorijo, je odvisen tudi uspeh boja delavskega razreda. S tem študijem ni treba nikoli nehati, študij se ne sme nikoli končati. Komunisti se v vsakodnevnih bojih zmeraj učijo. Kar naprej se oborožujejo z novimi izkušnjami, na podlagi njih nato določajo svojo taktiko v skladu z doseženimi rezultati marksistično-leninistične teorije in pri ljudskih množicah bo iz članov partije izoblikovalo ne samo ljudi, ki so se voljni bojevati, marveč tudi ljudi, ki se bodo znali uspešno bojevati.

Skrb za kadre, »Proleter«, maj 1939

Človek se nikoli ne sme zadovoljiti z znanjem, ki ga ima, marveč se mora kar naprej učiti. To je še zlasti potrebno za slehernega komunisto. Pa ni dovolj, da samo obiskujejo šolo, da prebi-

jejo v njej leto ali ne vem koliko časa, tudi sami se morajo nenehoma spopolnjevati. Kajti šola ne more dati vsega. Šola da samo osnovo, na kateri se človek sam dalje izobražuje. Vprašanje samovzgoje je zelo pomembna stvar. Mnogi med komunisti nismo imeli visoke šole, vendar smo se sami izobraževali in to je ostalo globoko v nas. To nas je utrjevalo in zato nismo nikoli klonili tudi pred največjimi težavami.

Iz zdravice pri večerji v Kumrovcu, 27. marca 1977

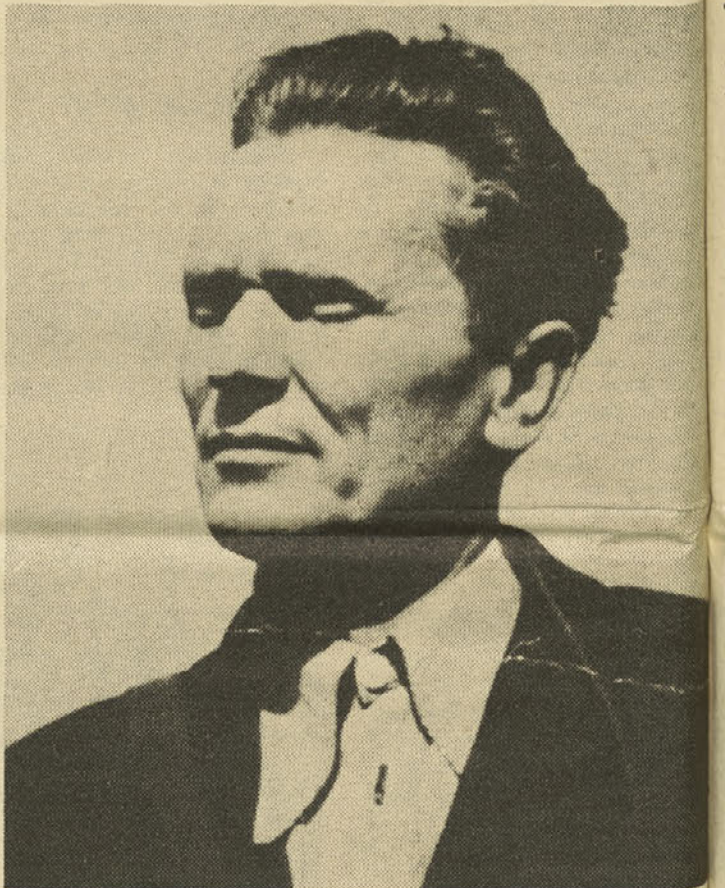
Kaj pomeni biti komunist

Biti komunist — pomeni stati v prvi bojni vrsti boja za napredek,

za srečnejšo in lepšo prihodnost. To so dokazali naši ljudje, ki se bojevali v tej vojni. Čeprav vedeli, da komunizem ne bo takoj zmagal, da ga morda bodo niti doživeli, so se žrtvovali in umirali zanj. To so bili komunisti, komunistični mladinci, zvezni ljudje, ki so bili zmogljivi največjega odpovedovanja. Komunisti moramo imeti vizijo prihodnjega. Pa tudi danes moramo paziti, kako določeno ravnanje vpliva na mlade ljudi. A ne le ravnanje, tudi ukrepi, katere se odločamo.

Iz intervjuja Radio-Televizije Beograd ob osemdesetletnici, 1. maja 1972

Izbor po knjigi Josip Broz Tito O liku komunista, DZS, Ljubljana 1979

Josip Broz Tito, generalni sekretar CK KPJ, je bil 27. junija 1945 imenovan za vrhovnega poveljnika NOP odredov Jugoslavije

Bratstvo in enotnost

Mlado generacijo moramo vzgajati v duhu bratstva in enotnosti in enakopravnosti narodov Jugoslavije, v duhu zvestobe svoji socialistični domovini, svobodi in neodvisnosti domovine, v duhu humanizma in vsestranskega enakopravnega sodelovanja in medsebojne pomoči med narodi.

Iz pisma drugemu nacionalnemu kongresu za varstvo otrok, 24. oktobra 1958

Tehnično kulturo mladim!

Tehnična kultura je zelo pomemben pogoj za razvoj tako družbe in slehernega posameznika. Tehnična izobrazba ljudi je zlasti potrebna danes, ko izvajamo gospodarsko in družbeno reformo, brez tega ne bomo mogli dohitevati drugih v današnjem času znanstveno-tehnološke revolucije.

Iz brzojavke udeležencem V. zveznega pregleda mladih na področju tehnike in delovne ustvarjalnosti, Sarajevo, 24. junija 1969

Tehnični razvoj neke države merimo po tem, koliko so ljudje tehniko obvladali. Človek, ki je obvladal tehniko in zna ravnati s tehničnimi sredstvi, bo lahko mnogo bolj koristil skupnosti kakor tisti, ki je obvladal tehniko le do določene stopnje. Ni pa do-

volj, da je nekdo dober specialista, toda svojega stroja ne ljubi. Stroj je treba ljubiti. Stroj, ki ga imate v rokah, morate do podrobnosti poznati, ga varovati in ravnati z njim z ljubeznijo. Tudi kadar najbolje deluje, ga je treba pregledati, paziti nanj in ga varovati, kajti sicer ne bo delal več precizno in se kvaril. Kajti stroj je kakor živo bitje; stroj je vaše pomožno orodje, sredstvo, s katerim delate. To velja za vse stroje, za vsa tehnična sredstva. Zato se tudi vi, mladi naraščaj, tega učite.

Iz pogovora s člani delegacije I. kongresa Ljudske tehnike Jugoslavije, Beograd, 8. januarja 1949

Ciljev naše samoupravne socialistične družbe ni mogoče doseči brez močnega razvoja znanosti, brez ustvarjalne uporabe znanstvenih dosežkov v vsakdanji praksi. Nujno je, da postane znanstvena spoznanja lasti slehernega delovnega človeka, zlasti po naših neposrednih prizadevanjih... Širjenje in popularizacija znanosti mora biti nenehna skrb naših znanstvenih delavcev in naše skupnosti.

Pismo zboru znanosti in akcij Znanost delovnemu človeku, Beograd, 14. novembra 1968

Izbor misli iz knjige: Stevan Berdanov, Tito o vzgoji in izobraževanju, Novi vidiki, Zavod SRS za šolstvo, Ljubljana 1978

Srečanje z materjo padlega borca — Slavonski Brod maja 1953

svetovne skupnosti in človekovega napredka. To smo ob vseh priložnostih izpričali tudi v dejanjih, ko smo podpirali in podpiramo vse tiste, ki so se bojevali in se bojujejo za svobodo, neodvisnost in družbeni napredek sploh.

Iz govora na konferenci komunističnih in delavskih partij Evrope, Berlin, 30. junija 1976

ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE CELJE, o.sol.o.
63000 Celje, Vodnikova 10 a

Razpisne komisije pri temeljnih organizacijah združenega dela

ZDRUŽENE OSNOVNE ŠOLE CELJE,
po sklepih svetov TOZD

razpisuje jo na osnovi 135. člena zakona o osnovni šoli in določilih statuta prosta dela in naloge

- ravnatelja (individualni poslovodni organ) za naslednje TOZD:
- TOZD Osnovna šola I. celjske čete Celje, Celje, Vodnikova ul. 4
- TOZD Osnovna šola Slavko Šlander Celje, Celje, Ljubljanska c. 46
- TOZD Osnovna šola Ivan Kovačič-Efenka Celje, Celje, Dečkova c. 60
- TOZD Osnovna šola Franja Vrnčca Celje, Celje, Mariborska c. 125
- TOZD Osnovna šola Franca Kranjca, Celje, Celje, Hrašovčeva ul. 1
- TOZD Osnovna šola Bratje Dobrotnišek Vojnik, Vojnik, Ul. žrtev fašizma 14
- TOZD Osnovna šola Frankolovo, Frankolovo 11
- TOZD Glasbena šola Celje, Celje, Slomškov trg 10

Za ravnatelja je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje tele pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo;
- da ima 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu;
- da se dejavno vključuje v skupne družbene naloge;
- da ima sposobnosti organiziranja in vodenja;
- da predloži razvojni program šole

Kandidat, ki izpolnjuje vse razpisne pogoje, bo izbran za mandatno dobo 4 let.

Vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi razpisa na naslov razpisnih komisij v TOZD. O izbiri bodo obveščeni v 30 dneh od dneva, ko se bo iztek rok za prijavo.

TOZD I. OSNOVNA ŠOLA CELJE

razpisuje dela in naloge:

- učitelja tehničnega pouka za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Pogoj: PRU ali P.

Nastop službe: 1. 9. 1980.

Razpisna komisija
POKLICNE GOSTINSKE ŠOLE
CELJE, Ul. 29. novembra št. 12

razpisuje prosta dela in naloge:

- ravnatelja šole

Za ravnatelja šole je lahko izbran pedagoški delavec, ki izpolnjuje tele pogoje:

- da ima visoko ali višjo izobrazbo pedagoške smeri;
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj in strokovni izpit
- da je ustrezno moralno-politično razgledan in da se vključuje v skupne družbenopolitične naloge;
- da ima sposobnost organiziranja, vodenja in usmerjanja pedagoškega dela v šoli;
- da poda poglede na ustvarjalno razvojno politiko šole

Kandidat bo izbran za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Razpisna komisija Poklicne gostinske šole, Celje, Ul. 29. novembra št. 12

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po poteku razpisa.

Odbor za medsebojna delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE NOTRANSKI ODRED, CERKNICA

razpisuje za nedoločen čas za šolsko leto 1980/81 prosta dela in naloge

- psihologa
- učitelja za delo v oddelku podaljšanega bivanja
- učitelja tehničnega pouka
- učitelja angleškega jezika

Začetek dela 1. 9. 1980.

Delovna skupnost
OSNOVNE ŠOLE HAJDINA

razpisuje prosta dela in naloge:

- učitelja matematike — za nedoločen čas

Začetek dela: 1. 9. 1980

Pogoj je z zakonom predpisana izobrazba.

Vloge pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Hajdina, Sp. Hajdina 24, 62205 Ptuj.

CENTER SREDNJIH ŠOL DOMŽALE

razpisuje prosta dela in naloge

- učitelja telesne vzgoje, P
- 3 učiteljev obrambe in zaščite, P
- 2 učiteljev samoupravljanja s temelji marksizma, P
- učitelja zgodovine in samoupravljanja s temelji marksizma, P
- 2 učiteljev matematike, P
- 2 učiteljev fizike, P
- učitelja ekonomskih strokovnih predmetov, dipl. ekonomist
- 5 učiteljev kovinarskih strokovnih predmetov, dipl. inž. strojništva
- učitelj usnjarskih strokovnih predmetov, dipl. inž. kemijske tehnologije, 3-letne izkušnje v usnjarski industriji,
- učitelja usnjarsko-galanterijskih strokovnih predmetov, višja šola usnjarsko-galanterijske stroke

OSNOVNA ŠOLA STROČJA VAS

razpisuje prosta dela in naloge

- učitelja razrednega pouka
- učitelja za delo v oddelku podaljšanega bivanja na razredni stopnji

Dela in naloge obeh učiteljev so razpisane za določen čas od 1. 9. 1980 do 31. 8. 1981.

Dokazila o strokovnosti in prijave sprejemamo 15 dni po objavi razpisa.

CENTER POKLICNIH ŠOL
KOČEVJE

razpisuje prosta dela in naloge:

- učitelja zgodovine in gospodarske geografije (za nepolni delovni čas), P
- učitelja obrambe in zaščite, P
- 2 učiteljev strokovno-teoretičnih predmetov na poklicni kovinarski šoli, P, PRU ali STU
- učitelja strokovnega risanja na poklicni oblačilni šoli, P, PRU ali STU
- učitelja praktičnega pouka na poklicni oblačilni šoli (krojaška smer), UPP
- učitelja praktičnega pouka na poklicni oblačilni šoli (šiviljska smer), UPP
- učitelja praktičnega pouka na šoli za konfekcijske delavce, UPP

Prijave z dokazili o strokovni in pedagoški izobrazbi in s kratkim življenjepisom pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Center poklicnih šol Kočevje, Trg zbora odposlancev.

Delovna skupnost
OSNOVNE ŠOLE PODBOČJE

razpisuje prosta dela in naloge

- učitelja slovenskega jezika za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- učitelja biologije in kemije s polovičnim delovnim časom

Za določen čas s polnim delovnim časom

- učitelja zemljepisa in zgodovine (od 1. 9. 1980 do 1. 12. 1980).

Pogoji: učitelj z diplomo ustrezne smeri na PA:

Prijave s potrebnimi dokazili pošljite v 15 dneh po razpisu na gornji naslov.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 10 dneh po preteku razpisnega roka.

KLINIČNI CENTER LJUVLJANA, o. sub. o.
LJUBLJANA, Zaloška c. 2

TO VZGOJNOVARSTVENA ORGANIZACIJA o.sub.o.

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge:

- vzgojiteljice za opravljanje vzgojno-varstvenega dela na TOZD Otorinolaringološki kliniki.

Pogoj: končana vzgojiteljska šola, zaželen strokovni izpit.

Začetek dela takoj.

Osební dohodek od 6.640,00 dalje.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba Kliničnega centra, Bohoričeva 28, 15 dni po objavi razpisa. Kandidate bomo obvestili o izbiri v 15 dneh po končanem postopku.

GIMNAZIJA PEDAGOŠKE SMERI
LJUBLJANA, Resljeva 12,

razpisuje dela in naloge:

- učitelja angleškega in nemškega jezika — za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- učitelja zgodovine in sociologije ali učitelja zgodovine in geografije — za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- učitelja pedagogike in psihologije — za določen čas, s polnim delovnim časom
- učitelja fizike in matematike ali učitelja fizike — za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
- učitelja obrambe in zaščite — za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.

Razpisni pogoji:

- visoka strokovna izobrazba;
- idejna in moralna neoporečnost ter družbenopolitična aktivnost;
- zaželeno so delovne izkušnje na vzgojno-izobraževalnem področju.

Prijave z dokazili pošljite v 15 dneh po objavi razpisa.

ŠOLSKI ZDRAVSTVENI CENTER,
LJUBLJANA, Šaranovičeva 5

razpisuje prosta dela in naloge:

- Za nedoločen čas
- učitelja angleščine in nemščine od 11. 11. 1980 naprej
- učitelja praktične protetike od 1. 9. 1980 naprej.

Za določen čas za šolsko leto 1980/81

- učitelja matematike in fizike
- učitelja farmacevtskih predmetov s skrajšanim delovnim časom
- učitelja anatomije in higijene.

Pogoj je ustrezna visokošolska izobrazba, za učitelja praktične protetike pa zobotehniška šola z najmanj petletno prakso.

Kandidati naj oddajo prošnje z dokazili o strokovnosti v 15 dneh od objave v časopisu na naslov Šolski zdravstveni center, Ljubljana, Šaranovičeva 5.

OSNOVNA ŠOLA HINKA SMREKARJA
Ljubljana, Gorazdova 16

razpisuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom prosta dela in naloge

- 2 učiteljev razrednega pouka, PRU ali U
- 7 učiteljev razrednega pouka za delo v podaljšanem bivanju na razredni stopnji, PRU ali U
- učitelja slovenskega in srbohrvaškega jezika, PRU ali P
- 2 učiteljev matematike, PRU ali P
- učitelja matematike in fizike, PRU ali P
- učitelja telesne vzgoje (moški), PRU ali P
- 2 učiteljev tehničnega pouka, PRU ali P

za določen čas:

- učitelja slovenskega jezika (od 1. septembra 1980 do 31. marca 1981 — nadomeščanje delavke med porodniškim dopustom)

Komisija za delovna razmerja
OSNOVNE ŠOLE SLADKI VRH (62214 Sladki vrh)

razpisuje prosta dela in naloge

- socialnega delavca, višja ali visoka izobrazba — za nedoločen čas
- učitelja zemljepisa in godovine, PRU ali P — za določen čas (nadomeščanje delavke, ki bo na porodniškem dopustu)

VZGOJNI ZAVOD PLANINA PRI RAKEKU

razpisuje za nedoločen čas prosta dela in naloge

- 8 vzgojiteljev z višjo izobrazbo, MVO
- vzgojitelja z višjo izobrazbo, DPO

Posebni pogoji: ustrezne lastnosti za delo z mladino, zaželeno delovno izkušnje.

Prijave z dokazili o strokovnosti sprejema komisija za delovna razmerja 15 dni po objavi razpisa.

Razpisna komisija pri
VZGOJNO-VARSTVENEM ZAVODU MOZIRJE

razpisuje prosta dela in naloge

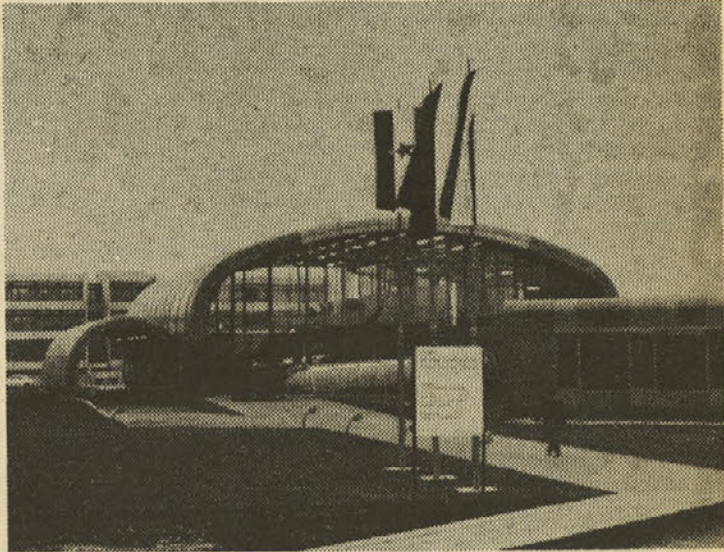
- individualnega poslovodnega organa (ravnatelja) Vzgojno-varstvenega zavoda Mozirje.

Delavec mora poleg splošnih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- da izpolnjuje pogoje za vzgojitelja ali strokovnega delavca ali učitelja po zakonu o osnovni šoli in ima najmanj 5 let vzgojno-izobraževalne prakse,
- da je moralno-politično neoporečen.

Dela in naloge objavljamo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili, da izpolnjujejo razpisne pogoje razpisni komisiji pri Vzgojno-varstvenem zavodu Mozirje, sedež Nazarje, najkasneje v 15 dneh po objavi razpisa.

ZVEZNI SEKRETARIAT ZA LJUDSKO OBRAMBO
— PERSONALNA UPRAVA —

razpisuje
NATEČAJ

za sprejem učencev v splošno srednjo vojaško šolo »Franc Rozman-Stane« v Ljubljani v letu 1980.

POGOJI NATEČAJA

Natečaja se lahko udeležijo fantje, državljani SFRJ, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

a) Splošni pogoji

- da so zdravi in sposobni, kar bo ugotovila pristojna vojaška zdravniška komisija;
- da niso bili sodno kaznovani in da niso v kazenskem postopku;
- da imajo priporočilo o ustreznih moralnopolitičnih lastnostih za šolanje in službovanje v oboroženih silah;
- da imajo soglasje staršev — skrbnikov.

b) Posebni pogoji

1. Kandidati za 1. razred:

- da so rojeni leta 1964 ali kasneje;
- učenci, ki obiskujejo 8. razred osemletke, so morali 7. razred končati z najmanj dobrim uspehom, tisti, ki so osemletko že končali, pa morajo za 8. razred imeti najmanj dober uspeh;
- učenci, ki so 7. razred oz. 8. razred končali z dobrim uspehom, morajo v tem razredu imeti za matematiko, fiziko in kemijo najmanj oceno dobro.

2. Kandidati za 3. razred:

- da so rojeni leta 1962 ali kasneje;
- učenci, ki obiskujejo 2. razred srednje šole, so morali 1. razred končati z najmanj dobrim uspehom, tisti, ki so 2. razred že končali, pa so ga morali končati z najmanj dobrim uspehom;
- učenci, ki so 1. ali 2. razred končali z dobrim uspehom, morajo za matematiko, fiziko in kemijo v tem razredu imeti najmanj oceno dobro.

UDELEŽBA NA NATEČAJU

Kandidati, ki se želijo udeležiti natečaja, naj pošljejo prošnjo, kolokovano s 4,00 dinarji, občinskemu upravnemu organu za ljudsko obrambo, kjer dobijo vse informacije o prilogah, ki jih je treba priložiti prošnji. Prošnjo napišite na obrazcu, ki ga dobite pri tem organu.

ŠOLANJE, PRAVICE IN OBVEZNOSTI UČENCEV

Šolanje v splošni srednji vojaški šoli se začne 1. septembra 1980 in traja štiri leta ali dve leti.

Med šolanjem bodo učenci in gojenci stanovali v internatu in imeli na stroške finančnega načrta Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo pravico do: stanovanja, hrane, oblačil, obutve, šolskih potrebščin, učbenikov, zdravstvenega varstva, denarnega nadomestila za prevoz do doma in nazaj ob polletnih in letnih počitnicah in do mesečnih denarnih prejemkov.

Učenci splošne srednje šole »Franc Rozman-Stane« bodo po končani šoli nadaljevali šolanje v Vojški akademiji kopenske vojske.

Medsebojne obveznosti učencev in Zveznega sekretariata za ljudsko obrambo bodo urejene s pogodbo.

Natečaj velja do 16. maja 1980.

O rešitvi prošnje bo kandidate obvestila komisija za izbiro učencev in gojencev do konca maja 1980.

Podrobnejša pojasnila in zvezi z natečajem lahko dobite pri občinskem upravnem organu za ljudsko obrambo, poveljstvu vojaškega okrožja in pri splošni srednji šoli »Franc Rozman-Stane« v Ljubljani.

OSNOVNA ŠOLA IVAN BROZINA SLOVAN JELŠANE

razpisuje dela in naloge za določen in poln delovni čas:

- učitelja razrednega pouka (4. r.) za čas od 1. 9. 1980 do 30. 4. 1981 (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu)

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa.

Zbor delavcev Združene osnovne šole TOZD GLASBENA ŠOLA CELJE

razpisuje v letu 1980 dela in naloge

- učitelja klavirja, P ali PRU — dioloma II. ali I. stopnje AG — klavir
- učitelja kitare, PRU ali U — I. stopnja AG ali končana srednja glasbena šola — kitara
- 3 učiteljev harmonike, PRU ali U — diploma I. stopnje AG ali končana srednja glasbena šola — harmonika
- učitelja flavte, P ali PRU, za določen čas (I. polletje šolskega leta 1980/81) — II. ali I. stopnja AG — flavta ali absolvent AG

Prijave z dokazili o strokovnosti in življenjepis pošljite na naslov: Združene osnovne šole — TOZD Glasbena šola Celje, Slomškov trg 10. Razpis velja 15 dni po objavi.

Komisija za delovna razmerja GLASBENE ŠOLE VIČ-RUDNIK, Emonska 20

razpisuje dela in naloge:

- učitelja klavirja za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- 2 učiteljev kitare za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- 2 učiteljev flavte in blokflavte za nedoločen čas s polnim delovnim časom
- učitelja klarineta za nedoločen čas s polnim delovnim časom,
- učitelja violine, čela, kontrabasa, trobente, pozavne, roga za določen čas z nepolnim delovnim časom
- učitelja kitare, harmonike, flavte, blokflavte za nedoločen čas s polnim ali nepolnim delovnim časom v Velikih Laščah.

Začetek dela 1. 9. 1980. Prijave z dokazili o strokovnosti pošljite na naslov: Glasbena šola Ljubljana Vič-Rudnik, Emonska ulica 20. Prijave sprejemamo 15 dni po objavi v časopisu.

Svet delavcev VI. GIMNAZIJE LJUBLJANA-MOSTE, Zaloška c. 49

razpisuje prosta dela in naloge:

- za nedoločen čas
- učitelja biologije, P
- učitelja nemškega jezika, P

- za določen čas
- učitelja obrambe in zaščite, P (za 14 ur tedensko)
- učitelja telesne vzgoje (ženski program), P (nadomeščanje za čas porodniškega dopusta od 1. 9. 1980 do 1. 3. 1981)
- učitelja tehnične vzgoje (splošni program), P (za 10—12 ur tedensko)
- učitelja tehnične vzgoje (kemije), P (za 10—12 ur tedensko)

Kandidati naj pošljejo vloge v 15 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi.

EKONOMSKI ŠOLSKI CENTER MURSKA SOBOTA in ŠOLSKI CENTER ZA BLAGOVNI PROMET MURSKA SOBOTA

razpisuje ta za nedoločen čas prosta dela in naloge

- 2 učiteljev slovenskega jezika, P
- učitelja angleškega in nemškega jezika, P
- učitelja zgodovine, P
- učitelja telesne vzgoje, P
- učitelja matematike, P
- učitelja obrambe in zaščite, najmanj višja izobrazba in rezervni vojaški starešina
- učitelja strokovno pravnih predmetov, končana pravna fakulteta
- 3 učiteljev strokovno ekonomskih predmetov, končana ekonomska fakulteta ali II. stopnja VEKŠ

Prijave sprejemata Ekonomski šolski center Murska Sobota in Šolski center za blagovni promet Murska Sobota 15 dni po objavi razpisa. Začetek dela 1. septembra 1980.

ELEKTROGOSPODARSKI ŠOLSKI CENTER MARIBOR SMETANOVA 6

razpisuje po sklepu komisije za delovna razmerja naslednje delovne naloge in opravila:

- za nedoločen čas s polnim delovnim časom:
- učitelja splošnih predmetov za pouk slovenskega jezika, pogoj profesor slovenskega jezika
- 2 učiteljev splošnih predmetov za pouk obrambe in zaščite, pogoj fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo — smer SLO
- učitelja praktičnega pouka za električne instalacije, pogoj elektrotehnik ali delovodja za električne instalacije in 5 let prakse
- 7 vzgojiteljev za dom učencev, pogoj višja šola pedagoške smeri in 2 leti prakse
- učitelja strokovnih predmetov za poučevanje elektro — jaki tok, pogoj dipl. elektroinženir

- za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom
- učitelja splošnih predmetov za pouk zdravstvene vzgoje, pogoj profesor telesne vzgoje ali zdravnik splošne prakse

- za določen čas s polnim delovnim časom
- 3 učiteljev splošnih predmetov za pouk STM in zgodovine, pogoj fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo

Zaželeno je, da imajo kandidati opravljen pedagoški strokovni izpit. Začetek delovnega razmerja 1. 9. 1980. Vloge z dokazili pošljite v 15 dneh od objave na naslov: Elektrogospodarski šolski center Maribor, Smetanova 6. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 20 dneh od poteka roka prijave.

Komisija za medsebojna delovna razmerja OSNOVNE ŠOLE FRAN KOCBEK GORNJI GRAD

razpisuje prosta dela in naloge:

- učitelja tehnične vzgoje, PRU
- Dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o strokovnosti najkasneje 15 dni od dneva razpisa.

Delovna skupnost GLASBENE ŠOLE VINKO VODOPIVEC AJDOVŠČINA razpisuje prosta dela in naloge:

- učitelja harmonike
- učitelja pihal in trobil

Prijave z ustreznimi dokazili pošljite v 15 dneh po razpisu na Glasbeno šolo Vinko Vodopivec Ajdovščina, Štrancarjeva 8. Možnost enosobnega stanovanja.

OSNOVNA ŠOLA RADLJE OB DRAVI

razpisuje prosta dela in naloge:

- učitelja tehnične vzgoje, PRU, za nedoločen čas
- učitelja slovenščine in angleškega jezika, PRU, za nedol. čas
- učitelja za podružnično šolo Brezovec, U ali PRU razrednega pouka za šolsko leto 1980/81
- ortopedagoga, PRU, za nedoločen čas
- učitelja klavirja in nauka o glasbi, PRU ali P, za nedoločen čas

Prijave pošljite v zakonitem roku na naslov: Osnovna šola Radlje ob Dravi, 62360 Radlje ob Dravi.

Komisija za medsebojna delovna razmerja VVZ ANE ZIHERL Ljubljana, Čufarjeva 14

razpisuje prosta dela in naloge

- 3 vzgojiteljic

Pogoji:

- 5-letna vzgojiteljska šola z zaključnim izpitom
 - uspešno opravljena enomesečna poskusna doba
- Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom s 1. 9. 1980. Vloge s priloženimi dokazili za izpolnjevanje pogojev za razpisana dela in naloge sprejema komisija za medsebojna delovna razmerja VVZ Ane Zihlerl, Ljubljana, Čufarjeva 14, 15 dni od dneva objave razpisa. Kandidatke bodo obveščene o izbiri v 30 dneh po končanem razpisu.

Svet CENTRA STROKOVNIH ŠOL V ZAGORJU OB SAVI, Cesta zmage 3a

razpisuje za šolsko leto 1980/81 naslednja prosta dela in naloge:

- učitelja samoupravljanja s temelji marksizma, visoka strokovna izobrazba ustrezne smeri po nomenklaturi poklicev za učitelje srednjih šol
- učitelja matematike in fizike, visoka strokovna izobrazba ustrezne smeri po nomenklaturi poklicev za učitelje srednjih šol
- učitelja telesne vzgoje, visoka strokovna izobrazba ustrezne smeri po nomenklaturi poklicev za učitelje srednjih šol
- učitelja strokovnih predmetov (za poklicno kovinarsko šolo), visoka strokovna izobrazba (dipl. strojni inženir)
- učitelja strokovnih predmetov (za poklicno elektro šolo), visoka strokovna izobrazba (dipl. elektro inženir)

Delavci, ki se bodo prijavili za opravljanje navedenih del in nalog, morajo imeti tudi pedagoški in strokovni izpit in ustrezne politične lastnosti.

Če sprejeti kandidati nimajo opravljenega pedagoškega in strokovnega izpita, ju morajo opraviti po predpisanem času dela na šoli.

Vsa prosta dela in naloge razpisujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Rok prijave: 15 dni po objavi razpisa.

Prijave sprejema Svet Centra strokovnih šol Zagorje ob Savi, Cesta zmage 3a.

Popravki in preklici

V razpisu prostih del in nalog OSNOVNE ŠOLE TONETA TRTNIKA TOMAŽA, SOSTRO, p. Dobrunje so bila izpuščena dela in naloge:

- učitelja biologije, gospodinjstva ter vodje šolske prehrane za nedoločen čas, PRU ali P
- 2 učiteljev likovne in tehnične vzgoje za nedoločen čas, PRU ali P

VZGOJNO-IZOBRAŽEVALNI ZAVOD ZAGORJE OB SAVI TOZD OSNOVNA ŠOLA TONE OKROGAR, ZAGORJE OB SAVI

dopolnjuje razpis del in nalog

- 2 učiteljev za oddelke PB — višji razredi (angleški in slovenski jezik in kemija in biologija) tako, da so ta dela in naloge razpisana za določen čas.

Dopolnjujemo razpis OSNOVNE ŠOLE OTLICA; tretja alineja se pravilno glasi:

- učitelja telesne vzgoje, PRU (pol učne obveznosti na Osnovni šoli Otlica in pol na Osnovni šoli Col)

Prvi del razpisa Osnovne šole Karla Destovnika Kajuha, Ljubljana se pravilno glasi takole:

Svet OSNOVNE ŠOLE KARLA DESTOVNIKA KAJUHA, LJUBLJANA, Veljka Vlahovića 42

razpisuje prosta dela in naloge

- 9 učiteljev razrednega pouka na centralni šoli
- 8 učiteljev razrednega pouka za delo v oddelkih podaljšanega bivanja v centralni šoli
- učitelja razrednega pouka za delo v oddelkih podaljšanega bivanja na podružnični šoli Hrušica

Pogoji: ustrezna strokovna izobrazba, U, PRU, delo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Kandidati naj vložijo prijave z dokazili o strokovnosti in navedbo o delu sedanjem opravljanju nalog v 15 dneh po objavi razpisa.

V letošnji 8. številki Prosvetnega delavca je bilo v razpisu prostih del in nalog **ŠOLE ZA GLASBENO IN BALETNO IZOBRAŽEVANJE VANJE MARIBOR, Mladinska 12.** napačno objavljeno:

- v 19. alineji: »učitelja-korepetitorja, P, za enoto srednje glasbene šole za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom« in
- v 20. alineji: »učitelja solopetja, P, za enoto srednje glasbene šole.«

Ti dve alineji se pravilno glasita:

- 19. alineja: učitelja-korepetitorja, P, za enoto srednje glasbene šole za nedoločen čas s polnim delovnim časom in
- 20. alineja: učitelja solopetja, P, za enoto srednje glasbene šole za nedoločen čas s polovičnim delovnim časom.

Objavljamo tudi tale preklic:

Svet Šole za glasbeno in baletno izobraževanje Maribor je sprejel sklep, s katerim preklicuje objavo razpisa prostih del in nalog učitelja za harmonijo in kontrapunkt, P, za enoto srednje glasbene šole, ki je bil objavljen v 8. številki Prosvetnega delavca dne 21. aprila 1980.

POSEBNA ŠOLA SLOVENJ GRADEC

popravlja razpis, objavljen v prejšnji številki Prosvetnega delavca. Druga alineja se pravilno glasi:

- učitelja telesne vzgoje, PRU, z dopolnilno ortopedagoško izobrazbo, za polovični delovni čas

OSNOVNA ŠOLA CVETKO GOLAR, ŠKOFJA LOKA

popravlja razpis prostih del in nalog, objavljen v 8. številki Prosvetnega delavca z dne 21. 4. 1980 takole:

- **alineja 5 »predmetni učitelj za oddelke PB« se razveljavi**
- **alineja 7 učitelja razrednega pouka »na centralni šoli« se spremeni besedilo »na podružnični šoli«**

ŠOLSKI CENTER BREŽICE Trg dr. Ivana Ribarja 14 68250 Brežice

preklicujemo razpis:

- 2 delavcev osnove tehnike in proizvodnje — PRU

in dodajamo k že objavljenem razpisu še:

- učitelja slovenskega jezika
- 2 učiteljev glasbene vzgoje — teorija in pianist, P
- učitelj strojepisja — višja izobrazba

RAZPISNI POGOJI:

- predpisani profil in stopnja izobrazbe
- moralnopolitična neoporečnost
- znanje slovenskega jezika
- stanovanje po dogovoru

Prijavi priložite kratek življenjepis. Vloge pošljite v 15 dneh po objavi razpisa. K vlogi priložite dokazilo o izobrazbi.

Kandidati bodo obveščeni o izidu izbire v 30 dneh po izbiri.

EKONOMSKO ADMINISTRATIVNI ŠOLSKI CENTER NOVO MESTO

preklicuje razpis, objavljen v letošnji 8. številki Prosvetnega delavca ter razpisuje dela in naloge:

- učitelja matematike in računalništva
- učitelja zgodovine in STM
- učitelja obrambe in zaščite
- učitelja strokovno teoretičnih predmetov — dipl. ekonomista
- pomočnika ravnatelja s polovično učno obveznostjo.

Za sklenitev delovnega razmerja veljajo pogoji iz Zakona o usmerjenem izobraževanju. Kandidat za pomočnika ravnatelja mora imeti najmanj 5 let delovnih izkušenj v vzgojno-izobraževalnem delu, ustrezne organizacijske sposobnosti in opravljen strokovni izpit. Kandidati naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi razpisa komisiji za delovna razmerja EAŠC v Novem mestu. Možnosti za reševanje stanovanjskega problema.

OSNOVNA ŠOLA DUŠAN MUNIH MOST NA SOČI

preklicuje razpis prostih del in nalog vzgojitelja v oddelku VVE Karnalski Lom, ki je bil objavljen v rednem razpisu v Prosvetnem delavcu.

Svet šole v sestavi delegacije delavcev ELEKTROTEHNIŠKE ŠOLE V LJUBLJANI LJUBLJANA, Vegova 4

preklicuje objavo del in nalog v Prosvetnem delavcu z dne 21. 4. 1980

- učitelja zgodovine in umetnostne vzgoje
- učitelja slovenskega in nemškega jezika
- učitelja tehnologije elektromateriala

in dodatno razpisuje dela in naloge

- 2 učiteljev elektrotehniških predmetov za jaki tok
- učitelja elektrotehniških predmetov za šibki tok
- učitelja praktičnega pouka in laboratorijskih vaj

Kandidati, ki se bodo prijavili na razpisana dela in naloge, morajo izpolnjevati pogoje, navedene za učitelje ustreznih predmetov v prejšnjem razpisu.

Uresničevanje novega zakona

Čeprav smo za leto dni prelo-
žili uvajanje novih programov v
prvi letnik srednjega usmerje-
nega izobraževanja, se ni zmanj-
šala dejavnost družbenih orga-
nov, ki skrbijo za preobrazbo
izobraževanja in vzgoje in za
uresničenje usmerjenega izobra-
ževanja. Tako je vsaj mogoče
sklepati iz razprav, ki so bile zad-
nje čase, že po sprejemu zakona
o usmerjenem izobraževanju, na
predsedstvu Centralnega komi-
teja ZKS, v Svetu za vzgojo in
izobraževanje pri Predsedstvu
RK SZDL, v Svetu za izobraže-
vanje in kulturo pri republiknem
svetu Zveze sindikatov Sloveni-
je, v najvišjih organih Izobraže-
valne skupnosti Slovenije in
drugje. Pred kratkim je bil tudi
sestane s predsedniki občinskih
koordinacijskih odborov za
usmerjanje vpisa v srednje in vi-
soke šole. Katere naloge so v
ospredju in katera vprašanja za-
htevajo čimprej odgovor?

V pripravi na uvajanje
usmerjenega izobraževanja
imajo zdaj prednost tele naloge:
— načrtovanje in usmerjanje
vpisa novincev v srednje in vi-
soko izobraževanje;
— nadaljnje oblikovanje
novih družbenoekonomskih od-
nosov s samoupravnimi organi-
ziranjem vseh panog in dejavnosti
zdrženega dela v posebnih izo-
braževalnih skupnostih;
— nadaljnje oblikovanje
mreže organizacij za usmerjeno
izobraževanje;

— oblikovanje programskih
zasnov in priprava vzgojno-izo-
braževalnih programov za sred-
nje usmerjeno izobraževanje;
— priprava združenega dela,
da bo ob času prevzela svoj del
nalog pri usmerjenem izobraže-
vanju, zlasti pri proizvodni in de-
lovni praksi učencev srednjih šol;
— priprava vzgojno-izobraže-
valnih organizacij na prehod k novim programom, za
posodabljanje vzgojno-izobraže-
valnega dela z mladino in
odraslimi — s pomočjo novih uč-
benikov in drugih pripomočkov,
ki nastajajo.

USMERJANJE POMENI NAČRTOVANJE

Načrtovanje kadrov in izobra-
ževanja je ena izmed temeljnih
zahtev usmerjenega izobraže-
vanja. Usklajevanje poklicnih želja
mladih in zaposlenih s stvarnimi
potrebami združenega dela je
vse prej kot lahka naloga, saj so
ne samo želje, temveč celo šolske
zmogljivosti pogosto navzkriž
z dolgoročnimi potrebami združe-
nega dela.

V prvih razredih srednjih šol in
šol po zakonu o poklicnem izo-
braževanju imamo več kot 44
tisoč prostih mest za mladino in
odrasle; v osmih razrednih
osnovnih šol pa je vsega samo
26.500 učencev. Tudi če jim do-
damo ponavljalce prvih razredov

Pomoč pri usklajevanju samoupravnih aktov

Republiški odbor Sindikata
delavcev vzgoje, izobraževanja
in znanosti Slovenije je sprejel v
svoj delovni program tudi nalo-
go, da bo pomagal vzgojno-izo-
braževalnim organizacijam pri
usklajevanju samoupravnih
splošnih aktov z novimi zakoni s
področja vzgoje in izobraževa-
nja. Po sprejetju štirih temeljnih
zakonov (zakona o svobodni
menjavi dela na področju vzgoje
in izobraževanja, zakona o vzgoji
in varstvu predšolskih otrok, za-
kona o osnovni šoli in zakona o
usmerjenem izobraževanju)
čaka vzgojno-izobraževalne or-
ganizacije obsežna normativna
dejavnost, saj je odprtih še ve-
liko drugih vprašanj, ki jih je
treba uskladiti z zakonom o
zdrženem delu in nekaterimi
drugimi predpisi.

Komisija za samoupravno
organiziranje in normativno de-
javnost pri RO Sindikata delav-

srednjih šol in učence osnovne
šole, ki bodo izpolnili šolsko ob-
veznost pred osmim razredom,
se število vseh vsaj za pet tisoč
razlikuje od razpoložljivih in
predvidenih prostih mest za mla-
dino. Za odrasle so predvideli 10
tisoč mest, čeprav takega vpisa
odraslih v prve razrede srednjih
šol doslej še ni bilo. Prosta mesta
naj bi bila v skladu s potrebami
zdrženega dela. Največji pri-
manjkljaji pa bodo spet, kot
zadnja leta, v poklicnih šolah, ki
pripravljajo za proizvodnjo, za
gradbeništvo, rudarstvo, obrt.

Zahteve sedanje tehnologije
so navzkriž z miselnostjo, ki gre
že v drugo skrajnost. »Uči se, da
ti ne bo treba delati!« V tem pri-
poročilu nekaterih staršev
(morda celo katerega učitelja)
otrokom je nemara najbolj dosle-
dno izpovedan malomeščanski
odpor do proizvodnega dela in
znoja, ki se mu pridružuje kult
namišljenega brezdelja v ugod-
nem pisarniškem okolju. O tem,
kako daleč smo prišli v pretirano
visokem vrednotenju admini-
strativnih, ekonomskih, upravnih,
organizacijskih in podobnih
usmeritev ter poklicev, pričajo
podatki o nekem območju, kjer
imajo v proizvodno-tehniških
smereh 250 učencev in študen-
tov, v neproizvodnih pa kar
1500. Poklicno usmerjanje je
očitno padlo na izpitu. Neuspeh
je tako obremenjen, da bi še o
popravnem izpitu težko razmiš-
ljali.

Podobno miselnost srečujemo
tudi pri posameznih »manager-
jih«, ki načrtujejo še vedno, kot
prejšnja leta, kako bodo z
uspešno reklamo zbrali 50, 100
in več kandidatov za administra-
tivno, upravno, organizacijsko
ali podobno smer ne glede na re-
snične potrebe katerega kraja in
ne glede na to, da bodo v treh
središčih za izobraževanje ob
delu prevladali delavci, ki se
prekvalificirajo iz proizvodnje v
neproizvodne usmeritve. Ni
čudno, če se ob teh pojavih od-
govorni samoupravni in družbe-
no-politični organi zaskrbljeno
sprašujejo, kam bi nas neusmer-
jena spontanost pripeljala.

Očitno bo treba nanovo vred-
notiti nekatera dela in poklice in
dvigniti ceno proizvodnemu in
vsakemu ustvarjalnemu delu, ki
prispeva k višji produktivnosti in
hitrejšemu družbenemu napred-
ku. Očitno bo treba več storiti v
naših šolah in organizacijah za
izobraževanje odraslih in znotraj
vseh organizacij združenega dela
za bolj smotno poklicno odlo-
čanje mladine in odraslih. Ra-
zumljiva so tudi sprejeta stališča,
da morajo o obsegu vpisa odlo-
čati le uporabniki in izvajalci v
izobraževalnih skupnostih; dolo-
čila zakona o usmerjenem izo-
braževanju pa je treba dosledno
spoštovati, kadar odpiramo nove
šole ali njihove zunanje enote in
oddelke.

Čeprav smo za leto dni prelo-
žili uvajanje novih programov v
prvi letnik srednjega usmerje-
nega izobraževanja, se ni zmanj-
šala dejavnost družbenih orga-
nov, ki skrbijo za preobrazbo
izobraževanja in vzgoje in za
uresničenje usmerjenega izobra-
ževanja. Tako je vsaj mogoče
sklepati iz razprav, ki so bile zad-
nje čase, že po sprejemu zakona
o usmerjenem izobraževanju, na
predsedstvu Centralnega komi-
teja ZKS, v Svetu za vzgojo in
izobraževanje pri Predsedstvu
RK SZDL, v Svetu za izobraže-
vanje in kulturo pri republiknem
svetu Zveze sindikatov Sloveni-
je, v najvišjih organih Izobraže-
valne skupnosti Slovenije in
drugje. Pred kratkim je bil tudi
sestane s predsedniki občinskih
koordinacijskih odborov za
usmerjanje vpisa v srednje in vi-
soke šole. Katere naloge so v
ospredju in katera vprašanja za-
htevajo čimprej odgovor?

ZAKON O USMERJENEM IZOBRAŽEVANJU ŽE URESNIČUJEMO

Razprave o obsegu vpisa no-
vincev so oživile nedokončano
delo pri oblikovanju mreže or-
ganizacij za usmerjeno izobraže-
vanje, saj moramo pri vpisu
upoštevati prihodnje potrebe in
perspektive usmerjenega izobra-
ževanja. Čeprav je srečujoče na-
črtovanje naredilo velik korak
naprej, ostajamo ponekod še
vedno zaverovani v ozke občin-
ske interese. V nekaterih razpra-
vah, ki smo jih slišali na sestani-
kih, je bilo čutiti stara nasprotja
med občinami in tistega duha, ki
je še daleč od duha usmerjenega
izobraževanja.

Zakon o usmerjenem izobra-
ževanju začneja veljati. V pri-
hodnjih mesecih bodo nastali
izvršilni predpisi, ki jih zakon
predvideva, dosednji zakoni, ki
so urejali posamezna področja
usmerjenega izobraževanja, pa
prenehajo veljati. Vzgojno-izo-
braževalne organizacije bodo
morale uskladiti svojo dejavnost,
samoupravne akte in samou-
pravno organiziranost z novimi
zahtevami. Prihodnje leto bodo
morale vse organizacije za

usmerjeno izobraževanje začeti z
izdelanim letnim delovnim načr-
tom. Sodelovanje med temi or-
ganizacijami in OZD uporabni-
kov, ki bodo prevzele proiz-
vodno in delovno prakso učen-
cev, bo zahtevalo pravočasno
sklenjene samoupravne spora-
zume.

Zakon o usmerjenem izobra-
ževanju postavlja na nove teme-
lje celotno izobraževanje po
osnovni šoli. Hkrati s skrbjo za
tiste, ki bodo v prihodnjih letih
želeli pridobiti srednjo, višjo ali
visoko izobrazbo, bo treba po-
skrbeti tudi za načrtno usposab-
ljanje z delom in za bolj temeljito
in stalno strokovno izpopolnje-
vanje vseh delovnih ljudi, seveda
tudi vseh pedagoških in andrago-
ških delavcev.

Uresničevanje zakona o
usmerjenem izobraževanju po-
staja torej naloga vsake srednje,
višje ali visoke šole, vsake delav-
ske univerze, vsakega izobraže-
valnega centra in vsake organi-
zacije združenega dela. Usmer-
jeno izobraževanje bo tako po-
stalo postopno del našega življe-
nja, del prenovljenega vzgojno-
izobraževalnega sistema.

JOŽE VALENTINČIČ

GLASBENA ŠOLA TRBOVLJE

Razpisuje za nedoločen čas dela in naloge

- učitelja klavirja, PRU ali P
- učitelja violine, PRU ali P
- 2 učiteljev harmonike, PRU ali P
- učitelja kitare, PRU ali P
- učitelja baleta, PRU ali P

Stanovanj ni. Razpis velja 15 dni po objavi.

Komisija za medsebojna delovna razmerja VZGOJNO-VARSTVENEGA ZAVODA VELENJE

razpisuje za določen čas dela in opravila

— 7 vzgojiteljic

Pogoj: končana srednja vzgojiteljska šola.

Kandidati naj pošljejo prijave komisiji za medsebojna delovna raz-
merja Vzgojno-varstvenega zavoda Velenje, v 15 dneh po objavi
razpisa.

Delovna skupnost OSNOVNE ŠOLE BLAŽ OSTROVRHAR s prilagojenim programom

ŠKOFJA LOKA, Podlunbnik 1

razpisuje prosta dela in naloge:

- predmetnega učitelja tehnične in glasbene vzgoje, za nedoločen
čas s polnim delovnim časom

Pogoji: višja pedagoška izobrazba za tehnično in glasbeno vzgojo.
Začetek dela: 1. septembra 1980. Rok prijave 15 dni po objavi.
Stanovanja ni.

prosvetni
delavec

Časopis izdajata republiški odbor Sindikata delavcev vzgoje, izobra-
ževanja in znanosti ter Izobraževalna skupnost Slovenije — Izhaja
štirinajstredno med šolskim letom.

Izdajateljski svet ČZP Prosvetni delavec: Metka Rečnik, predsedni-
ca, Jože Deberšek, Tea Dominko, Milanka Dragar, Leopold Kežar,
Marjana Kunej, Marija Skalar, Janez Sušnik, Valerija Škerbec,
Zdravko Terpin, Milica Tomše, Jože Valentinčič, Boštjan Zgonc.

Uredniški odbor Prosvetnega delavca: Geza Čahuk, predsednik,
Breda Cajhen, Tea Dominko, Marjana Kunej, Rudi Lešnik, Veljko
Troha, Jože Valentinčič, Dušan Zupanc.

Uredništvo: Jože Valentinčič, glavni urednik, Marjana Kunej, odgo-
vorna urednica, Tea Dominko, tehnična urednica.

Naslov uredništva in uprave: Poljanski nasip 28, tel.: 315-585, poštni
predal 21, Ljubljana 61104.

Rokopisov in fotografij ne vračamo, posamezni izvod 8 din. Letna na-
ročnina 150 din za posameznike, za delovne organizacije 250 din, za
študente 100 din. Št. tek. računa 50101-603-46509.

Tiska ČZP Ljudska pravica. YU ISSN 0033-1643
Po mnenju Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje je čas-
nik »Prosvetni delavec« prost temeljnega davka od prometa proi-
zvodov (glej 7. točko 1. odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proi-
zvodov in storitev v prometu).

Vzgojiteljici srednjo ali višjo izobrazbo?

Skupnost vzgojno-varstvenih
zavodov SRS je na skupščini, ki
je bila letošnjega 9. aprila med
drugim obravnavala tudi osnutek
vzgojno-izobraževalnega pro-
grama pedagoške usmeritve, po
katerem naj bi dobili tri profile
delavcev za izvajanje vzgojno-
varstvenega dela v VVO:

- varuhinjo po tretjem let-
niku usmerjenega izobraževanja
- vzgojitelja predšolskih
otrok po četrtem letu usmerje-
nega izobraževanja
- vzgojitelja predšolskih
otrok po končani pedagoški aka-
demiji.

Res je, da se pojavljajo raz-
lični profili po različnih stop-
njah izobraževanja, vendar kakaj
dva profila vzgojiteljic? Že nekaj
let ugotavljamo, da potrebujemo
za izvajanje zahtevnega vzgoj-
nega dela z otroki drugačen,
boljši program izobraževanja.

Če vsi vemo, da predstavlja
predšolska vzgoja skupaj z
osnovno šolo prvo stopnjo izo-
braževanja in je začetek vzgoj-
no-izobraževalnega sistema, se
sprašujemo, kakaj programa
izobraževanja vzgojitelja pred-

šolskih otrok in učiteljev za ra-
zredni pouk nista po zahtevnosti
usklajena?

Vsi skupaj sestavljalci in upo-
ravniki — bi morali ugotoviti, da
je subjekt naše dejavnosti otrok
kot enota, neponovljiva osebnost,
kar zavezuje vzgojitelje
predšolskih otrok za izvajanje
ustreznih dobrih oblik dela po
predpisnem vzgojnem načrtu.

Ker predstavlja predšolska
vzgoja z osnovno šolo prvo stop-
njo izobraževanja, torej začetek
vzgojno-izobraževalnega siste-
ma, morata biti izobraževalna
programa vzgojitelja predšolskih
otrok in učitelja razrednega
pouka usklajena. Sodobno po-
klicno izobraževanje vzgojiteljev
mora zagotoviti obvladaje pe-
dagoških, andragoških, psiholo-
ških, metodičnih in družbeno-
ekonomskih znanj. Spoznanjem,
da gre za nove vsebine na po-
dročju predšolske vzgoje, mora
izobraževanje vzgojiteljic najti v
sistemu ustrezno mesto. Dobro
premišljen in zahtevnejši izobra-
ževalni program ne more biti iz-
peljan v štirih letih.

LEA BRODNJAK

Radio in šola

Nižja stopnja

16. maja: Ustvarjajmo glasbo

23. maja: Srečanja s Titom

Srednja stopnja

13. maja: Reka in ljudje II

20. maja: Kaj je pripoved

Višja stopnja

15. maja: Pesnice in pisateljice — Pavlina Pajkova

22. maja: Matere narodnih herojev

Nenavadni pogovori

23. maja: Odrasli tako — kako pa mi

24. maja: Prosim, daj mi mir

Za srednje šole

12. maja: Schopenhauerjeva in Nietzschejeva filozofska misel

19. maja: Estetska prizadevanja 20. stoletja

17. maja: Dane Zajc

24. maja: Veno Taufer

Obvestilo

Rdeči križ Slovenije vabi vse občane in delovne ljudi, da se v čim
večjem številu udeleže krvodajalske akcije. Prijave sprejema občinski
odbor Rdečega križa, v delovnih organizacijah pa aktivist Rdečega
križa, odgovoren za krvodajalstvo.
Kri je nenadomestljivo zdravilo. Človek lahko s krvjo vedno po-
maga. Dajanje krvi je dokaz človečnosti in eno izmed meril naše
ozaveščenosti in solidarnosti do sebe in drugih.

MAJ 1980

KAMNIK	12., 13., 14., 15., 16.
LJUTOMER	19., 20., 21.
GORNJA RADGONA	22., 23.
LJUBLJANA-VIČ-RUDNIK	26.
VELENJE	27., 28., 29., 30., 31.

RDEČI KRIŽ SLOVENIJE

GOZDARSKI ŠOLSKI CENTER POSTOJNA

razpisuje dela in naloge

- profesorja matematike, pogoj: prof. matematike in fizike ali dipl.
inž. strojništva ali dipl. elektro inž.
- 5 vzgojiteljic — višja izobrazba pedagoške smeri — zaželeno dom-
ska vzgoja

Začetek dela: 1. 9. 1980 — za nedoločen čas.

Za profesorja matematike stanovanje po dogovoru.

Komisija za delovna razmerja pri

ZDRAVSTVENI ŠOLI GORICA

razpisuje dela in naloge

- učitelja telesne vzgoje ter obrambe in zaščite za nedoločen čas.

Pogoji: profesor telesne vzgoje, rezervni starešina JLA.

Prijave z dokazili o izobrazbi in kratkim življenjepisom pošljite v 15.
dneh na upravo šole.

Začetek dela: 1. 9. 1980.

Otroci so naše največje bogastvo, zato jih moramo varovati.

TU PROTOKOL NE VELJA

Komaj reče tovariš Tito najmlajšim: »Zdaj pa si izvolite postreči.« — planejo gostje k mizam. Nekateri so hoteli kar preko gredic, a so se premislili in stekli čez travnik na glavno stezo. V hipu nastane gneča. Vrtna steza postane tesna. Močnejši in hitrejši se prerinejo naprej in prispo pravočasno do mize — k polnim skledam. Prično si izbirati tisto, kar jim je najbolj všeč. Tako obkrožijo mizo in se ustavijo v sredini. Tu se jim zazdi, da je vse pri roki. Obloženi kruhki, pomaranče, limonada...

Pogledamo k mizi. Neka deklica je pomarančo kar z lupino. Deček poleg nje si je nadeval na

zajetni krožnik vsakega nekaj. Obrnil se je proti vrtu in si obliže prste. Majhna triletna deklica si je napravila s čokolado brke in njen nosek se sploh ne vidi iz smetane. Kristalne čaše, polne limonade in drugih osvežujočih pijač zvenče. Tu si vsak jemlje tisto, kar mu najbolj tekne, kar ima najrajši.

Tovariš Tito venomer vzklika: — Vzemite, vzemite... Kakor doma... — Malčki pa se židane volje sprehajajo od mize do mize. Vse se jim dozdeva, da se jim ne bo posrečilo poskusiti vsega, kar je pripravljeno zanje. Tovariš Tito gleda svoje goste in se glasno smeje, potem pa reče enemu izmed tovarišev ob sebi: — Tu protokol ne velja...

Nepozabna srečanja s Titom

POJ, MARA!

Deklice in dečki so hodili s tovarišem Titom iz sobe v sobo. Nenadoma se Tito ustavi in jih vpraša:

— Zdaj pa uganite, kam vas popeljem?

— Na vrt! — zakličejo nekateri.

— Da, a ne na pravega. Pojdite z menoj, — reče tovariš Tito in jih povede proti velikemu svetlemu prostoru, ki je zares spominjal na vrt.

— Najprej se bomo seznanili z Maro in Toledom, mojima papigama, — reče Tito in stopi k velikim kletkam.

— Zdravo, Mara! Kaj molčiš, Toledo? — vpraša Tito.

Trdoglavi ptici ne odzdravita.

— Veste, kličeta me T-i-t-o! Včasih se zmedem, postanem na hodniku, pa se komaj spomnim...

Gostje se gromko zasmejijo.

— Daj, poj, Mara! — začne Tito prositi. — Daj: »Marjane, Marjane!« Tito začne peti. — Nočeta. Ne gre. Nič se ne da s

silo. To je svoboda, — reče Tito. Gostje se pri tem zasmejijo in gredo za njim, zdaj proti pravemu vrtu.

Vztrajnejši ostanejo, radi bi pripravili trdoglavi ptici, da bi spregovorili. Nekateri otroci so dolgo stali pri kletkah in prosili:

— Poj, Mara! Toledo, kako se imaš? — Toda ptici sta jih gledali, pomežikovali s svojimi svetlimi očmi in si najbrž mislili:

— Kdo pa mislijo, da so, otroci! Ej, res jim ne bova pela!

Nekdo iz gruče reče:

— Eh, ko bi znali, bi že peli!

Tedaj začne Mara naglas, kolikor je le mogla, peti »Marjane, Marjane...«

Malce zmedeni gostje so umolkli. Ko je Mara nehala peti, je Toledo s piskajočim glasom dejal: »Zdravo!«

— Zdravo, zdravo! — so vzkliknili gostje in krenili proti izhodu. Vsi so se obračali, če se morda ne bosta gostiteljici papigi premislili in jih še nekoliko zadržali. A ptici sta molčali. Videti je bilo, da jima je bilo dovolj graje.

POZABILA SEM...

Zastopniki pionirskih odredov so drug za drugim stopali k tovarišu Titu, da mu čestitajo za rojstni dan. Skoraj vsi so znali čestitke na izust.

Neka deklica si je za vsak primer zapisala sporočilo svojega odreda v majhno beležnico.

Ko je prišla vrsta nanjo, je vzela beležnico in začela brati. Nenadoma se je zmedla in pričela od začetka:

— »Tovariš Tito, v imenu svojega odreda ti čestitam...« Spet zastane. »Ne vidi se

dobro... pozabila sem, kateri rojstni dan...« Nato pa, kakor da se je spomnila, reče: »Devetinštrideseti, mislim!«

V dvorani se utrga smeh. Zasmeje se tudi tovariš Tito in reče deklici:

— Nekoliko sem starejši, a nič ne maraj. Ti bi pač rada, da imam toliko let, kajne?

Deklica ga pogleda s solznimi očmi in povesi glavo. Tovariš Tito se pripogne in jo pristrčno poljubi.

Iz knjige Olge Skakavac **Srečanja s Titom**, Mladinska knjiga 1959

...zmagati ne more en sam človek, zmagajo lahko samo duh, zavest, junaštvo, volja — to pa je nekaj kolektivnega, to ste vi vsi, to je vse naše ljudstvo...

Uresničiti zamisel o oboroženem ljudstvu

Z razvojem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite se je utrdilo prepričanje naših delovnih ljudi in občanov, da je prav takšen sistem popolno jamstvo za našo svobodo, neodvisnost in miren socialistični sa-

vic, odgovornosti in dolžnosti delovnih ljudi in občanov ter njihovih delovnih in družbenopolitičnih skupnosti in organizacij. Z zakoni in drugimi samoupravnimi akti smo uredili pristojnosti in medsebojne odnose vseh sub-

čite se čedalje bolj opravljajo, da tako rečem, z delom in ob delu, postajajo torej del rednih vsakodnevnih dejavnosti in delovnih nalog. Delovni ljudje in občani-samoupravljalci sami organizirajo svojo obrambo in samo-

spodobni občani Socialistične federativne republike Jugoslavije. Veliko naših delovnih ljudi in občanov se danes uri in pripravljajo za neposredno udeležbo v oboroženem boju. Veliki rezultati, ki smo jih pri tem dosegli, nam dajejo pravico, da ugotovimo, da so naše oborožene sile popolnoma pripravljene, da če bo treba, uspešno branijo in obranijo našo neodvisnost in svobodo.

Tudi ob tej priložnosti bi rad poudaril poseben položaj in vlogo, ki ju ima naša mladina v splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti. Pripravljanje mladine za obrambo in samozaščito je danes boljše kot prej, vendar še vedno niso dovolj angažirane vse izobraževalno-vzgojne ustanove, družbenopolitične skupnosti in organizacije združenega dela. Organizacije zveze socialistične mladine morajo biti nosilci tudi teh dejavnosti. Nikoli ne smemo izgubiti izpred oči dejstva, da bo mladina nosila največje breme vojne, če bo do nje prišlo, zato jo moramo pravočasno pripraviti, da bo lahko uspešno opravljala tudi najbolj zapletene naloge.

Večji del prebivalstva naše države je treba prav tako pripraviti, da bo v morebitni vojni v skladu z našim konceptom opravljal druge družbene zadeve — v gospodarstvu, civilni zaščiti, zdravstveni službi, izobraževanju, znanosti in kulturi ter drugih družbenih dejavnostih. Zato morajo zveza komunistov in druge organizirane socialistične sile posvetiti mnogo večjo pozornost tudi graditvi tega dela našega sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Iz referata predsednika Tita na XI. kongresu ZKJ

Mladi Titu

Pozabljeno ne bo nikoli

Vse najlepše odhiti v neznano. Odšel je. Odšel za vedno, pa vseeno je tukaj. In vedno bo, saj smo vendar mi vsi del njega. Tito je bil naš oče, naš vzgojitelj in voditelj. Naučil nas je bojevati se, delati, spoštovati in ljubiti. Za sabo je zapustil globoko sled in vrzel, ki se ne da zapolniti. Res je. Ta bo ostala, ostajamo pa tudi mi, njegova mladina, ki nas je imel tako zelo rad. Zaupal nam je, zaupali smo mu; bil je naš prijatelj, mi pa njegovi. Kolikokrat je dejal: »Narodu, ki ima tako mladino, se ni treba bati za svojo prihodnost.«

In prav to, hočemo dokazati! Kako je bil srečen in ponosen, kadar smo kaj uspešno opravili, izpolnili zahtevno nalogo. Še zdaj vidim njegov pogled, tisti topli pogled, poln zadovoljstva in ponosa, s kančkom strogosti, ki nam je vlivala voljo in dajala še silnejšo moč. Ponosni smo nanj. Ni ga več, da bi se mogel z nami veseliti novih uspehov in novih zmag. Ni več njega, ki nas je bodril iz dneva v dan. Obljubljamo, da bomo nadaljevali njegovo pot, da bomo delali prav tako dobro in še bolje, kot smo. Zadovoljni bomo šele, ko se bomo zavedali in bomo prepričani, da bi bil tudi zadovoljen.

Nikoli ne bomo mogli pozabiti njegovih rojstnih dni, ki smo jih vselej nestrno pričakovali.

Spominjamo se tistih vznese-nih pesmi, ko smo vsi v en glas bučno zapeli in še glasneje bi jih, ko bi mogli.

Spominjamo se, kako je ob Titovem prazniku sredi stadiona v Beogradu »zažarelo« šest republik, zvezda in TITO.

Lepo je bilo.

Vse to je za nas pomenilo srečo: maj, štafeta, Tito, mladost, življenje...

Vendar vse mine.

Pozabljeno pa ne bo nikoli. Ker preprosto ne more biti — preveč je bilo lepega, preveč nam je dal vsega, preveč smo skupaj doživeli, pregloboko je bilo spoštovanje, tovarštvo, prijateljstvo in ljubezen. Vse to pa so velike stvari, ki ostajajo večne.

Nikomur ni lahko v teh trenutkih. Človeka spreleti, roka se mu zatrese, glas zadrhti, v očeh se zaleskeče solza, misel zastane...

Nemo bolečino je mogoče ublažiti le z delom, prav delo pa je tista vrednota, ki jo je naš ljubi Tito najbolj cenil.

LUČKA LEŠNIK

Vrhovnemu poveljniku oboroženih sil SFRJ maršalu Josipu Brozu Titu so 21. decembra 1976 podelili naziv doktorja vojaških znanosti

moupravni družbeni razvoj. Hkrati se razvija tudi zavest, da se morajo vsi družbeni subjekti kar najbolj ukvarjati z nalogami splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Naš sistem splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite gradimo kot sestavni del družbenega sistema socialističnega samoupravljanja. Njegov temelj so razredni interesi delavskega razreda in socialistični samoupravni družbeni odnosi. Splošna ljudska obramba in družbena samozaščita sta postali sestavni del samoupravnih pra-

jektov na tem področju družbenih zadev. S temi predpisi smo uredili samo najnujnejše, tisto, kar nam zagotavlja enotnost sistema in učinkovito delovanje vseh dejavnikov obrambe in samozaščite v miru in vojni. Ostale so široke možnosti za ustvarjalno, samoupravno in samoiniciativno delovanje vseh družbenopolitičnih skupnosti, organizacij združenega dela in družbenopolitičnih organizacij glede uporabe in delovanja enot teritorialne obrambe.

Zadeve splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite

zaščito v delovnih in družbenopolitičnih skupnostih, na družbene, za to posebej organizirane ustanove, kot so jugoslovanska ljudska armada in varnostne službe, pa prenašajo samo nujne skupne zadeve. Tako v praksi zagotavljamo podružbljanje obrambne funkcije, ki je v drugih družbenih sistemih odtujena od delovnega človeka. To je praktično uresničevanje marksistične zamisli o oboroženem ljudstvu.

V obrambo in samozaščito je vključena velikanska večina našega prebivalstva, praktično vsi